

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Celo. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Filliale: Novo mesto.

SLOVENE

Vojno poročilo št. 980

Utrjevanje novih postojank v Tunisu

Italijanska in nemška letala so v Sredozemlju potopila šest sovražnih ladij ter tri rušilce, dva rušilca in več ladij pa poškodovala - 24 letal sestreljenih

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

V zahodnem Tripolisu omejeno ogledniško delovanje.

V Tunisu osne čete utrjujejo nove postojanke.

Nemški letalci so uničili 13 letal: 7 v letalskih bojih in 6 na tleh na letališču pri Boni. Protiletalska obramba je sestrelila dva »Curtissa«. Njuni posadki sta bili ujeti.

Skupine torpednih letal pod poveljstvom stotnikov Grazianija in Mancinija ter poročnika Ciriachija so med Algirom in Bougie napadle močno zavarovano spremiljavo. Navzlic močni obrambi sta bili dve ladiji, ena velika, druga pa srednjevelika, potopljena, tretja pa je bila resno poškodovana. V polno zadet in potopljen je bil angleški rušilec Jarvis. Nemška letala so iz iste spremiljave potopila tri ladije s skupno 14.000 tonami in dva rušilca; dva nadaljnja rušilca sta bila skupno z neko 4000 tonsko ladjo težko poškodovana.

Sovražni bombniki so včeraj poskusili napasti našo spremiljavo v Sredozemlju; takojšen nastop našega spremstva je onemogočil napad in neki dvomotorni je treščil v morje.

Sovražna letala so napadla nekaj krajev na Siciliji: ena oseba je bila ranjena, povzročena je bila le majhna škoda. Nad Mesino so naši lovci prestregli ogledniško letalo, ki je bilo sestreljeno. Južnoafriški pilot tega letala se je rešil s padalom in bil ujet, neko drugo letalo je uničila protiletalska obramba.

Danes zjutraj je 8 sovražnih bombnikov ponovilo napad na Messina in spustilo številne bombe; škoda je znatna; protiletalska obramba je sestrelila dvoje napadajočih letal. Danes zjutraj je bil ponovno izveden napad na Augusto in Cattania, kjer so bile tudi vržene številne bombe; škoda je neznatna. Štiri letala, zadeta od protiletalske obrambe, so treščila na tla.

Dvoje naših letal se zadnja dva dni ni vrnilo iz vojnih nastopov.

Sprejemi pri Duceju

Rim, 30. jan. Duce je sprejel prefekte Milana, Turina, Genova, Napoli in Palerma.

Hudi boji na vzhodu se nadaljujejo

Položaj v Stalingradu nespremenjen - Sovražni napadi ob Doncu in pri Ladoškem jezeru odbiti

Hitlerjev glavni stan, 30. januarja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Ogorčena obrambna bitka na jugu vzhodnega bojišča se na posameznih mestih z nezmanjšano silovitostjo nadaljuje, medtem ko na drugih, deloma ustaljenih odsekih sovražni pritisk popušta.

V Stalingradu je položaj nespremenjen, ju-
našvo branilcev pa nezlomljeno.

Med Kavkazom in spodnjim Donom poteka-
kajo premiki naših čet brez sovražnih motenj.

Ponovni sovražni napadi proti našim postojan-
kam zapadno od srednjega Donca so bili v ogor-
čenih borbah in hudih izgubah za sovražnika odbi-
ti. V protinapadu je bila razbita sovjetska strel-
ska divizija.

Na prostoru zapadno od Voroneža traja
premikalna bitka dalje. Močni oddelki letalstva po-
segajo v borbe na kopnem.

Južno od Ladoškega jezera je sovraž-
nik z močno topniško podporo v sodelovanju
oklepni oddelkov na široki fronti spet obnovil
svoje napade. V hudih borbah, deloma od mo-
ža do moža so bili vsi napadi krhavo zavrnjeni in
samo včeraj je bilo uničenih 42 oklepnih vozil.

V bojih ob srednjem Donu sta se po-
seben odlikovala 24. nemški oklepni zbor in zbor
italijanskih alincev. V te boje so uspešno posegli
tudi oddelki domačih prostovoljcev.

V Severni Afriki so zaščitni oddelki
nemško italijanske oklepne armade krvavo zav-
rnili oklepne napade sovražnika.

V vzhodnem Tunisu poročajo samo o boj-
nem delovanju krajevnega pomena. Letalstvo je
ponovno bombardiralo pristanišče v Alžiru,
pri čemer je začela goriti neka trgovska ladja.

Oddelki nemških bojnih letal je včeraj v večer-
nih urah v bližini pristanišča Bugie napadel
sovražni konvoj in potopil iz njega tri transport-
ne ladije s skupno 14.000 tonami ter dva rušilca.
Nadaljnji rušilci in ena trgovska ladja srednje
velikosti sta bila težko poškodovana.

Pri letalskem napadu na letališče v Boni je
bilo sedem večmotornih sovražnih letal uničenih
na tleh v letalskih bojih ter po obstreljevanju iz
lovskih letal in protiletalskega topništva s kop-
nega in morja pa sestreljenih 12 angleških in
ameriških letal.

Sovražnik je bombardiral podnevi in v večer-
nih urah, ne da bi imela vojaški pomen, dve pri-
staniški mesti ob francoski atlantski
obali. Žrtve med prebivalstvom so velike. Osem
napadajočih letal je bilo sestreljenih.

Finski odsek

Helsinki, 30. jan. AS. Finski glavni stan po-
roča: Na celnem finskem bojišču so sovjetske sile
v zadnjih 24 urah napadale na raznih točkah. Po-

Deset let vlade narodnega socializma

Vsa Nemčija je danes praznovala desetletnico prevzema oblasti po Adolfu Hitlerju — Nemško ljudstvo je tesno strnjeno okoli svojega vodje — Fašistično odposlanstvo v Berlinu

Berlin, 30. jan. AS. Odposlanstvo fašistiške stranke, ki je prišlo v Berlin na proslavo desetletnice prevzema oblasti po narodnem socializmu, se je udeležilo sprejema, ki ga je priredil voditelj delovne fronte dr. Ley. Na sprejem so prišli: načelnik stranke pisarne Woermann, ministra Lammers in Funk, državna tajnika Weislicker in Klopfer, načelnik glavnega stana SA, oddelkov Lutze. Popoldne je odposlanstvo šlo na novi sedež italijanskega poslanstva. Tam ga je sprejel poslanik Alfieri v navzočnosti številnih zastopnikov vlade, stranke in oboroženih sil. Ekse. Alfieri ter podtajnik stranke Tarabini sta imela kratke nagovore, v katerih sta poudarila pomen in veljavo revolu-
cij ter usodo obeh držav. Potem je nekaj kratkih, pa zelo odobravnih besedi spregovoril voditelj nemške delovne fronte dr. Ley. Člani odposlanstva so nato v poslanikovem spremstvu šli v fašistiški dom, kamor se je sešlo mnogo črnih srajc, prebivajočih v Berlinu. Po pozdravu, ki ga je izrekel nadzornik fašijev za Nemčijo, je voditelj odposlanstva spregovoril o zavezniški državi pozdrave tajnika stranke in s tem vzbudil navdušeno manifestacijo vdanosti in zvestobe Duceju ter živahno vzklika-
nje na čast orožnemu bratstvu med Italijo in Nemčijo, ki obe stremita za doseg končne zmage.

Berlin, 30. jan. AS. V vseh nemških središčih danes obhajajo slovesno desetletnico prevzema ob-
lasti po narodnem socializmu. Čeprav potekajo slo-
vesnosti v treznem okviru, ki ga narekuje resnost
sedanjega trenutka, se jih vendar s hvalno dušo
udeležuje vse nemško ljudstvo, ki je danes bolj
kakor kdaj koli strnjeno okoli svojega vodje. Da-
našnji dnevniki so izšli v dvojnih številkih v po-
sebnih izdajah in z dodatnimi ilustriranimi stranmi
ter objavljajo številne fotografije Adolfa Hitlerja
ter kratke pregledne, dokumentirane z bogatimi fo-
tografskim gradivom, ki izpričujejo vrste uspehov
narodnega socializma na vseh področjih ter po-
suejajo delo Adolfa Hitlerja za večjo srečo nem-
škega naroda. Dnevnik čele Nemčije nato posve-
čajo posebno pozornost poveljevanju nemških
oboroženih sil, ki se na vseh področjih junaško
borijo za neizogibno zmago. Naslovi z velikimi
črkami so v berlinskih dnevnikih ogledalo te go-
tovosti v zmago, ki izhaja iz medsebojnega zaupa-
nja med ljudstvom in voditelji. Danes zjutraj je
imel nemški radio posebne oddaje za proslavo da-
našnjega slovesnega praznika. Tako nemški radio
kakor tudi nemški tisk sta napovedala govore
maršala Hermana Göringa, ministra Göttelea in
voditelja nemške mladine Axmanna.

Berlin, 30. jan. AS. »Völkischer Beobachter«
prinaša spominski članek Alfreda Rosenberga.

Pisec v njem primerja boj narodnosocialističnih
sil pred desetimi leti, da bi se dokopale do obla-
sti, s tisto zmago nad sovražniki, po kateri danes
hrepni vse nemško ljudstvo. Kakor tedaj je tudi
danes treba stisniti pesti ter združiti vse sile,
da ustvarimo en sam sklop volje. Kakor tedaj
tudi danes težave in izgube samo podvajajo naše
sile, našo železno odločnost in našo neomajno
voljo. Omenja, kako je Sovjetska Rusija docela na
skrival v dvajsetih letih pripravila za ceno nedo-
povedljive bede in žrtve vsega ruskega ljudstva
ogromen vojni stroj samo zato, da bi nekega dne
napadla vso Evropo. Rosenberg poudarja, da je od
dneva, ko so se začele sovražnosti s Sovjetsko
Rusijo, jasna ogromna nevarnost, ki je pretila
Evropi. Nemško ljudstvo ne gleda zdaj samo na
zadnjih 10 let, kolikor jih je preteklo od pre-
vzema oblasti po narodnem socializmu, ter na vse,
kar je narodni socializem dosegel, temveč gleda

na vesele in žalostne čase v njegovi zgodovini ter
dobiva iz njih nove sile, da se bo spoprijelo z
vsemi ovirami, ki so na poti njegovemu pohodu.

Tudi »Börsenzeitung« priobčuje različne član-
ke znanih nemških publicistov, med njimi članek
Reinhardta Gerbesa, ki obravnava novo nemško
vojsko, katero je ustvaril narodni socializem. Ome-
nja nemško vojsko iz tistega časa, ko je bila ra-
zorožena in je štela 100.000 mož, kolikor jih je
dovoljevala versailleska mirovna pogodba, in pravi,
da so sedanje nemške oborožene sile naj-
osupljivejši in najčudovitejši uspeh narodnega so-
cializma. Če smo v teh zadnjih tednih prvič, od
kar se borimo za življenje in za svobodo, bili
deležni hudih udarcev, jih prenašamo vedro in
se pripravljamo z vsemi silami na to, da jih bomo
vrnili. V desetih letih narodnega socializma smo
postali zedinjen narod in smo ustvarili vojsko, ki
je zadržno kos najhujšim preskušnjam.

Govor mladinskega voditelja Axmanna

Berlin, 30. jan. AS. Danes zjutraj ob devetih
je govoril mladini nemških šol in nemških tovar-
novoditeljske mladine Axmann in je najprej v
glavem orisal zmagovito borbo, ki jo je v teku
zadnjih 14 let junaško in smelo vodil narodni so-
cializem za zmagoslavje velike ideje Adolfa Hit-
lerja ter je vzpodbujal mladino, naj bo vsekdar
vredna velike zgodovinske dobe, v kateri raste, in
naj si vzame za vzgled svojega življenja ter svo-
jega delovanja pogumne borbe, ki v tej za narod
usodni uri pišejo strani nemilne slave v knjigo
nemške zgodovine.

Govornik je nato govoril o potrebah sedanje-

ga trenutka ter o pravicah, da ima narod v tej uri
pravico zahtevati od državljanov vse, kar mu lahk-
o dajo s svojimi silami in s svojim delom. Med
temi državljani je mladina nove dobe postavljena
v prvo vrsto. Kakor v časih večera pred zmago
narodnega socializma, ko so bili mnogi člani stran-
ke, ki so danes že zreli možje, še dečki, pa so se
vendar že borili za idejo, tako mora danes, je
zaključil Axmann, mladina, včlanjena v vrsto na-
rodnosocialistične stranke, prispevati z vsemi svo-
jimi silami, s svojim pogumom ter s svojo poštvo-
valnostjo k dosegu zmage, za katero se prežeti z
nezlomljivo vero tako trdo boro naši pogumni
vojaki.

Nemčija — ena sama vojna tovarna

Weimar, 30. jan. AS. V okviru proslav de-
sete obletnice prevzema oblasti po Hitlerju, je
na številnem narodno socialističnem zborovanju v
Weimaru govoril okrožni vodja Sauckel. Govornik
je najprej izrazil svojo gotovost v zmago. Nato
pa je dejal, da se mora Nemčija zdaj spremeniti
v eno samo vojno tovarno, da bo izdelovala za
nemškega vojaka kar največ in kar najboljšega
orožja. Vsi narodi na zemlji, je nadaljeval govornik,
si danes do skrajnosti prizadevajo, da bi po-
množili svojo izdelavo. Enako mora storiti tudi
Nemčija, kjer gotovo ne manjka delovnih sil. No-
ve odredbe o uvedbi obveznega dela niso nare-

kovale kako težave, ki bi izhajale iz proizvodnje.
Nemška industrija ni bila in ni v nikaki krizi in
delo se v popolnem redu nadaljuje. Gre le za pri-
pravo vedno novejšega in popolnejšega orožja za
naše borbe. Obratunavajajo s sovražno propagando
je Sauckel osmešil neumne čenče, po katerih naj
bi bilo obvezno delo v Nemčiji podobno suženstvu,
tudi v kolikor gre za deportirane tuje delavce.
Sauckel je na koncu osvetlil pravila, ki urejajo
uvedbo novih odredb o delu, zatrjujejo, da jih na-
daja najvišji čut pravičnosti ter da se predvsem
ozirajo na življenjske zahteve žene, ki je temelj-
na prvina vsakega naroda.

Sovražnik trepetaja pred vzponom nemškega naroda

Berlin, 30. jan. AS. »Börsen Zeitung« piše, da
se nasprotna propaganda, kakor je bilo pričako-
vati, trudi, da bi iz nemških ukrepov o totalni
mobilizaciji sklepala na razne krize. Po sodbi
berlinskih opazovalcev pa bo na ta način težko
skrila svoje nezadovoljstvo in svoje skrbi. Hotenje
85 milijonskega naroda, združenega z železno od-
ločnostjo in stremičnega h tako velikanskemu na-
poru, mora vplivati na sovražni svet, ki čuti, kak-
šna moč bo vstala iz tega množičnega vzpona.
Zato so se sovražniki znova po nekaj letih vrnili
na opuščeno tipanje, s katerim so se takrat zmo-
tili, zdaj pa z novimi apokaliptičnimi svarili pre-
ko etra pozivajo nemško ljudstvo k predaji. To je
mogoče najvidnejše potrdilo odločilne važnosti, ki

jo ima po sodbi samih nasprotnikov nova okrepi-
tev Nemčije. Berlinski tisk poudarja, da pomeni
devet milijonov delovnih sil strahotno povečanje
dosedanje delovne sile in velikanske količine no-
vega orožja za bodočo bitko. »Börsen Zeitung«
piše, da je tako nemška vojna izdelava dobila nov
čudovit vzpon. Prepričani smo, da bo v polni meri
upravičila naše žrtve. »Münchener Neuste Nach-
richten« v zvezi s totalno civilno mobilizacijo piše,
da bi se motil, kdor bi hotel videti v tem ukrepu
znak utrujenosti ali še manj zadnji vzpon narodnih
sil, ker gre v resnici za začetek nove dobe, katere
kategorično povelje je: posvetiti vse velikansko
silo nemškega naroda vojni, izključno samo vojni.

Borci notranje fronte

Rim, 30. januarja. AS. Do 31. decembra lan-
skega leta je bilo pri vseh mobiliziranih pod-
jetjih posamično navedenih delavcev, mobili-
ziranih za dela civilne delovne službe, 3.953.297
delavcev in 1.247.583 delavk, kar da skupno
5.240.872 delovnih moči, ki so po strokah raz-
deljene takole: 971.733 ljudi v javnih upravnih
službah, 142.775 v poljedelstvu, 4.080.092 v indu-
striji, 11.320 v trgovini, 8251 v denarnih in za-
varovalniških zavodih, 26.281 ljudi pa v drugih
obratih. V celotno število je vstetil tudi 2 mi-
lijona 710.110 delavcev, mobiliziranih na teme-
lju mobilizacije vseh industrijskih podjetij,
6240 delavcev, mobiliziranih za delo v Nemčiji,
in 1.219.890 taksnih, ki so zaposleni v podjetjih,
ki so odvisna od državnega podtajništva za
vojno izdelavo.

Avstralija pričakuje japonski napad

Bern, 30. januarja. Neka brzojavka »Exchange
Telegraph« iz Camberle pravi, da je avstralska
vlada opozorila prebivalstvo, da se v kratkem pri-
čakuje velik japonski napad na Avstralijo. Japonci
zbirajo veliko število vojnih ladij ob otokih severno
od Nove Gvineje in japonske čete se v velikih
množicah izkrcujejo na severni obali nizozemske
Nove Gvineje.

Nemški državni zbor podaljšan

Berlin, 30. jan. AS. Nemški uradni list ob-
javlja dekret, s katerim se delovna doba doseda-
njega nemškega državnega zbora podaljšuje do
30. junija 1947.

Nevolja nad Churchillom

Stockholm, 30. jan. AS. Zvedelo se je, da je
»Evening Standard« objavil danes zjutraj hud na-
pad na angleško vladno, obtožujoč jo, da se pre-
malo zanima za nevarnost osnih podmornic proti
zavezniškemu brodorju. Zdi se, piše list, da se
Churchill ne zaveda, da je usoda celotne vojne
bistveno odvisna od bitke za Atlantik. Bilanca te
bitke pa predstavlja vedno večja pasiva za zavez-
nike. Ti niso uspeli s hitro izdelavo novih ladij
prekosti potopitev ladij od osnih podmornic in te
iz dneva v dan resneje ogražajo zavezniške spre-
mljave. Zdi se, da je vlada čisto pasivna. Churchill
misi, da je zavezniška stvar že rešena, če je ime-
noval poseben odbor za borbo proti podmornicam
ter mu postavil na čelo takozvanega izvedenca,
ki je v resnici velika niča (v uradu se nahaja
samo formalno ter sploh ne ve za statistike o
vsakodnevnih izgubah angleških ladij). List
končuje svoj članek s pripombo, da je treba na-
rediti konec temne diletantizma.

»Citaj in širi »Slovenca!«

Branilci Stalingrada onesposobili 300.000 Sovjetov

Berlin, 30. januarja. Prve izdaje včerajšnjih
popoldanskih listov pišejo o nekem stavku v urad-
nem vojnem poročilu vrhovnega poveljstva z dne
28. januarja, v katerem se odkrito priznava, da so
hrabri stalingrajski branilci dobili vabilo za vdajo,
a so ga »brez odloga zavrnili«. To hrabro vedenje
nemških bojevnikov v Stalingradu, zaradi katerega
so Sovjeti izgubili že več kot 300.000 vojakov in ki
je oslabilo njihovo vojaško moč, je najboljši od-
govor na zlobna poročila, češ da so poveljniki nem-
ških čet v Stalingradu svoje oddelke zapustili. Ta-
ke vesti je razširila angleška poročevalska služba.
Oni jasno dokazujejo, kako sramotno se je poni-
žala Anglija, ki brez pomislekov sodeluje z divja-
škimi napadalci na evropsko celino.

Tudi včeraj so po poročilih vojaških krogov
branilci Stalingrada nudili krepak odpor nadmoč-
nim sovražnim napadalnim silam.

V zvezi z dramatičnimi popisi posameznih do-

godivčini junaških branilcev Stalingrada poročajo
listi zanimive vojne dopise z drugih bojišč. Tako
je sovražnik 29. novembra pri Ilmenskem jezeru,
uporabljač 15 pehotnih divizij, 6 strelskih divi-
zij, 4 oklepne polke in 2 oklepna bataljona s 700
tanki, neprestano v valu za valom napadal. Nem-
ške postojanke, ki jih je branil general Busch, pa
so držale. Vsi sovražni vdori so bili drug za dru-
gim odpravljeni. V nekem posebno velikem so-
vražnem klinu so bile zajete v nemški obroč tri
pehotne divizije, dva strelska in en tehnični bata-
ljon. Pred nemškimi posadkami so ostale gore
mrtvih sovražnih trupel, 515 uničenih, onesposo-
bljenih ali zažganih tankov ter velikanske količine
drugega vojnega gradiva.

Jugovzhodno in zahodno od Voroneža so se
nemške čete tudi včeraj borile z močnimi sovraž-
nimi oddelki. Ena nemška pehotna divizija je v
dveh dneh uničila 41 sovjetskih tankov.

Sestanek Zveze delavcev pri Visokem komisarju

Visoki komisar je zbral v vladni palači zastopnike delavstva Ljubljanske pokrajine, da bi proučil vprašanja posameznih kategorij, da bi si dal žive potrebe delovnih razredov. Zastopniki delavcev ter na splošno vseh delovnih slojev niso mogli skriti živega zadovoljstva za toliko zanimanje — zanje je to nekaj novega, če pomislimo nazaj, ko demokratične oblasti bivšega režima niso nikoli obrnile tako neposredno in domačnostno svoje pozornosti do delavcev — ter so izrazile Ekscelenci Grazioli svojo iskreno hvaležnost.

Sestanku so prisostvovali korporativni nadzornik dr. Masera, šef računovodstva Castellani, izvedenec pri delavski zvezi Dal Pra ter izvedenec pri odsekih. S predsednikom Zveze dr. Alujevičem je bil ves odbor Zveze delavcev. Tovarš Cinzio Dal Pra je predstavil odbor Zveze, ki ga sestavljajo štirje predsedniki pokrajinskih odsekov, to je industrije, trgovine, poljedelstva ter kredita in zavarovanja, poleg 25 predsednikov pokrajinskih sindikatov. Potem ko je naslovil hvaležnostni pozdrav na Visokega komisarja zaradi neprestanega dobrohotnega prizadevanja za organizacijo, ki popolnoma odgovarja fašistični sindikalni ureditvi, je prikazal storjeno delo, ki ga predstavljajo 34 sklenjenih kolektivnih pogodb, 23 ustanovljenih pokrajinskih sindikatov, 17 občinskih sindikatov, 270 članov vodstvenih sindikalnih svetov ter 4200 organiziranih članov. Nato je govoril o številu članov ter izjavil:

4200 organiziranih delavcev ni veliko, če pomislimo, da Zveza predstavlja okrog 50.000 delavcev, od katerih je 25.676 redno vključenih v ustanovah za socialno zavarovanje. A tudi niso maloštevilni, če pomislimo na politično-vojaški položaj pokrajine, izločitev poljedelskih delavcev od ugodnosti socialnega in nezgodnostnega obveznega zavarovanja, še bolj pa, če pomislimo, da so bili ti uspehi doseženi brez organizatornega ključa namestitve, ki ostane še vedno v kompetenci izven socialnega in gospodarskega delovanja pri Borzi dela.

Potem ko je obrazložil svoje stališče do zgoraj navedenih vprašanj, se je predsednik zadržal ob nekaterih vprašanjih posebne važnosti za organizacijo poljedelskih delavcev, vprašanih, ki jih bodo proučili in kolikor bo možno, rešile kompetentne oblasti, zlasti pa ob vprašanju, da se pritegnejo te kategoriji tudi podporno zavarovalni pogoji. Nato je govoril o drugih odsekih, ki jih nadzoruje, ter rekel: »Po drugih odsekih uspehi, ki so bili doseženi in zagotovljeni delavcem s pomočjo kolektivnih pogodb, dovolj dokazujejo učinkovitost sindikalnih organizacij, ki jih Vi zahtevate in razvijate v prid slovenskim delavcem. Niso bili zagotovljene samo pravične plače in nagrade, temveč tudi ustanove čisto italijansko-sindikalnega poretka, kakor dopusti in nagrade.

In to so ugodnosti, ki jih je treba pripisati blagodejnemu socialnemu in kulturnemu vplivu italijanskega življenja, ki se je premostilo v te kraje; ugodnosti, ki so jasne in razvidne vsem delavcem dobre volje, ki hočejo imeti od napora svojega dela dohodke za pošteno življenje. Delovanje nesramnih in zaslepljenih ljudi, ki se dajo slepiti od tuja, ne more na noben način zadržati slovenskih delavcev, ki so vpisani v naše sindikalne organizacije.

Vsak slovenski delavec ve, da bi se mogla Italija tudi ne brigati za razvoj v teh krajih v prid slovenskemu ljudstvu ter za njegovo socialno ureditev.

Zadržanje uporniške manjšine, ki jo plačujejo sovražne sile, bi ji moglo dati obširno možnost in opravičilo tudi pred kulturnim svetom. Kljub temu tega ni storila; to se je zgodilo, kakor mi vsi mislimo, Ekscelenci, predvsem zaradi vsega visokega razumevanja. Zaradi tega so vam slovenski delavci iskreno hvaležni in vas prosijo, da izrazite Duceju, ki ste njega tako zvest tolač, njih hvaležno priznanje, kakor tudi izrazite njihove globoke vdanoosti, suverenosti nove povečane Italijanske Domovine.

Za tovarišem Dal Prajem je podal svoje poročilo predsednik Zveze dr. Branko Alujevič. Opisal je prerez ljubljanske organizacije ter prikazal zaporedni razvoj organizacije same ter njeno sedanjo zmogljivost v teh besedah:

Sindikalna delavnost prihaja do izraza predvsem pri zaščiti kolektivnih in individualnih koristi delavcev. To delovanje, ki ga navduhujejo narščila delovne zakonodaje in Kraljevine, teži v okviru starih še veljavnih zakonov in uveljavljanju disciplin, kar se tiče kolektivnih delovnih odnosov v skladu z gospodarskimi koristmi ter v razmerju s potrebami in z zmogljivostjo proizvodnje v pokrajini. Delo, ki ga je Zveza razvila na tem področju, je bilo do sedaj sledeče:

Odseki	Predlogi za sklenitev kol. pogodb	Stlenjene kol. pog.	Medialni dogovori	Arbitražna ravnalstva
Industrija	37	20	7	3
Poljedelstvo	3	—	1	—
Trgovina	3	2	1	—
Zavarovanje	3	—	3	—
Skupaj	46	22	12	3

Razne kategorije še niso urednane od kolektivnih pogodb; ali niso še stavljeni odgovarjajoči predlogi, ali pa predlogi še niso zbrani. Nekateri pogodbe se morajo predložiti reviziji, da se spravi v sklad z razmerami, kakor tudi z načeli o dopustu itd.

Na tem področju je Zveza vedno bedela nad zakonitimi koristmi delavcev, a vsakega tudi upoštevala predloge in opazke od nasprotni strani, če so te bile in v kolikor so bile take, da so zagotavljale skladnost plače življenjskim potrebam, zmogljivostjo proizvodnje ter sadovom dela (Carla del lavoro, diel. XII). Pri svojem prizadevanju, da se izenačijo mezdni pogoji pri različnih kategorijah, je bila Zveza delavcev vedno podprta od Pokrajinske zveze delodajalcev. Lahko celo upamo, da bodo kmalu zastali zadnji ostanke razrednega trenja.

Zvezino prizadevanje se je moglo ugotoviti tudi v pokrajinski zakonodaji. Sindikalni voditelji in funkcionarji so nudili svoje delovanje pri prilagajanju zakonov novim potrebam v želji, da olajšajo normalizacijo dela, socialnega skrbstva itd. V zvezinih uradih in odsekih je 30 nameščenec ter 7 oseb za šišenje pisarn in za varstvo zbornice. Osebnih stroškov je letu 1942. znašalo 685.757.95. V tem letu je umrl eden nameščenec, dve nameščenci sta odpovedali službeno pogodbo. Javna knjižnica ima 24.731 knjig. V l. 1942. je bilo posojenih za branje 94.774 knjig (ekoraj vse večkrat). Število bralcev gre do 37.786 ob 12.636 vpisanih članov. Med bralci je pripadalo 22.194 delovnim članom, in to 6553 delavcem in nameščencem, ki so vpisani člani knjižnice.

Delavska menza, ki jo vodi posebna komisija, je v letu 1942 razdelila 131.536 zakusk, v skupni vrednosti 527.146.91 lir; torej vsaka zakuska povprečno 4 lire. V kuhinji je nameščenih 17 oseb, čigar stroški znašajo letno 96.777.80 lir,

Finančni obračun Zveze (brez delavskih menze) za leto 1941 je bil zaključen s primanjkljajem 167.900.14 lir; ta primanjkljaj gre v prvi vrsti na račun nakupa zemljišča v Ljubljani (123.648 lir) ter drugih izrednih stroškov (46.394.52 lir). V letu 1942 so Zveza in njeni odseki dosegli prebitke 180.000 lir ter so na ta način lahko zadostili potrebam brez posojila ali prodaje nepremičnin. Natančne številke za preteklo leto bodo znane, brž po prejemu prispevkov, ki jih plačujejo utanove za bolezensko zavarovanje.

Sindikalna članarina je obvezna ter znaša: 0,5% za Zvezo ter 0,2% za odseke in sindikate. Procent se računa na podlagi zavarovane plače, ki je nižja od dejanskega plača. Člani plačajo pri vpisu eno liro za izkaznico.

Delovanje Zveze je na vseh področjih odgovarjalo zahtevam položaja. Lahko rečemo, da smo storili vse, kar je možno, da bi olajšali delovne pogoje ter izboljšali gospodarsko stanje ter ga prilagodili ne baš lahkim razmeram.

Zaščita delavcev ni mogla doseči vseh stavljenih si ciljev, toda to predvsem zaradi gospodarskih, socialnih in političnih okoliščin, ki presega možnost in delovno področje organizacije.

Naše delo ni popolno. V mnogih točkah smo še daleč od samega začetka. Upamo pa, Ekscelenci, da bomo z Vašo podporo mogli doseči velik del sindikalnih in ekonomskih ciljev.

Za sedaj smatramo, da so potrebni naslednji ukrepi:

1. poglobiti organizacijo za vse kategorije, da lahko bolje poznamo in ščitimo njihove koristi;
2. disciplinirati kolektivne odnose vseh kategorij, ki se dajo sindikalno urediti, izločiti neskladje med mezdami in plačami ter med plačami in življenjskimi potrebami;
3. olajšati normalizacijo gospodarskega življenja v pokrajini ter podrobno izpeljavo restriktivnih ukrepov, ki se še izvajajo;
4. doseči izpolnitev socialnega zavarovanja, družinskih dokladov itd., zlasti pri kategorijah, ki tega še nimajo;
5. iti na roko prehranjevalnim zahtevam ročnih delavcev ter ščititi njih fizično integriteto, a nikakor zmanjšati njih delovno sposobnost;
6. obnoviti ustanovo gospodarskih zaupnikov za strokovno zaščito ter dati sindikalnim organizacijam možnost, da skrbijo za imenovanje omenjenih organov;
7. nuditi odsekom vse potrebno podporo pri njihovem delovanju;

Ob zaključku svojega poročila je dr. Alujevič izrazil zahvalo delavcem Ljubljanske pokrajine Visokemu komisarju za njegovo trajno dobrohotno zanimanje, ki ga vedno posveča delavskemu stanu. Nato so prebrali svoja poročila predsedniki odsekov industrije, poljedelstva, trgovine, trgovinskega delavstva in delavstva pri zavarovalnih in kreditnih zavodih. Izčrpano poročilo iz teh poročil bomo objavili prihodnje dni.

Visoki komisar je najprej podčrtal, kako trdnost vezi dokazuje obsežnost in važnost razvitega dela strokovne organizacije in je izrekel svojo zahvalo strokovnjaku pri zvezi, strokovnjakom pri odsekih, predsedniku zveze in vsem tistim, ki so sodelovali pri pospeševanju strokovne organizacije v novi pokrajini.

Ekscelenci Grazioli se je ob tej priliki spomnil prvega strokovnjaka narodnega svetnika Vaglina in mu poslal tovariški pozdrav, ko se sedaj v Rusiji in tovarišu Gennariu. Visoki komisar je podčrtal svoje zadovoljstvo nad neposrednim stikom z delavci, za katere se režim zlasti zanaša in pri tem opozoril na delavski lik Duceja in na njegovo globoko človeško zanimanje in razumevanje za vse skrbi in težke potrebe delavstva.

Potem, ko so bila prebrana poročila, je ugotovil, da je dnevna izkušnja omogočila delavcem Ljubljanske pokrajine spoznanje in vrednotiti v celoti fašistični korporativni sistem in kako se vkljub vsem težavam danes morajo sklepati obračuni o razvidnem delu, to se pa zlasti lahko vidi pri delu, ki so ga opravila razsodišča in v zvezi s številnimi sklenjenimi pogodbami. To je dejstvo, ki nudi občutje soglasja, ki ureja zveze med delavskimi organizacijami in organizacijami delavcev.

Nato je Visoki komisar pojasnil točno natanje, ko je odgovarjal na razne omembe o mezdah poročil, da ničemer ne koristijo povišanja mezd, če se obenem zvišujejo življenjski stroški. V zvezi s cenami je opozoril na nedavne ukrepe, ki določajo ceno glavnih življenjskih potrebščin in je opozoril na prilicne teh cen s cenami v ostalih italijanskih pokrajinah.

Visoki komisar je govoril o tej zadevi in je poudaril velik pomen, ki ga ima v tem oziru nadzor nad cenami, da bi pa to doseglo popoln učinek, je potrebno sodelovanje množice potrošnikov, ki morajo podpirati oblast v njenem boju proti črni borzi. Ni izključiti, potem ko je pojasnil natanje, da morajo biti zvišane mezde, ampak cene morajo biti znižane, da bi se preuredile mezde, toda to bo le izjema, ki se bo zvedla, da se popravi preteklo neravnotežje.

O zavarovanju za kmetijsko delavstvo in o družinskih dokladah za tovrstno delavstvo, je Eksc. Grazioli navzočim pojasnil težave in pojasnil bodoče delo, ki naj zasluženemu stanu delavstva priznata tisto, kar si tako pravično želi, da bi bilo tako prilicno ostalim delavcem v drugih italijanskih pokrajinah.

Visoki komisar se je tudi dotaknil drugega zelo zanimivega poglavja, in sicer kuhinji po podjetjih, ki jih bo še nadalje podpiral, da bi bile kos delavskim potrebam, pri tem pa ne bi bil prekršen duh, određen glede živilskih potrebščin. Tudi na tem polju se naj doseže stopnja, ki so jo dosegli v drugih italijanskih industrijskih središčih.

Pri proučevanju poročila dr. Alujeviča je Eksc. Grazioli poleg drugih važnih točk čestital k delavnosti knjižnice, ki dokazuje zanimanje delavcev za duhovno proizvodnjo in je sporočil predsedniku, da je nakazal delež 10.000 lir za nakup novih knjig.

Pri proučevanju drugih poročil se je ustavil tudi pri poročilih trgovskega odseka in odredil, da bi se pristojne osebnosti zveze spravile v stik z oblastmi, da bi se določilo, da nameščenci trgovskih podjetij, ki so bila zaprta po odredbah javne varnosti, prejemajo v redu svoje blago.

Nato se je dotaknil nekaterih predlogov socialnega skrbstva, ki jih je stavila delavska industrijska organizacija. Visoki komisar je podčrtal obsežnost socialnega skrbstva v novi pokrajini, ki dela po enotnem načrtu in preprečuje krivice in zaplavljanja, ki ga preveliko število slabo organiziranih družb mora usodno povzročiti s posledicami krivice in neroda.

Nato je proučeval poseben položaj v pokrajini. Eksc. Grazioli je opozoril, da omejitve niso naložile oblasti brez razloga samo iz želje, da bi omejile svobodo prebivalstva, pač pa je bilo prebivalstvo, ali pa še bolje, en del tega prebivalstva, tisto, ki je to hotelo. Dejansko v prvih časih zasedbe teh odredb ni bilo in so prišle šele tedaj, ko so izvršili zločini te odredbe izsilili. Nato se je dotaknil ublažitve teh omejitev, ki jih oblasti sedaj izvajajo, druge pa so še v proučevanju. Eksc. Grazioli je opozoril navzoče, da naj

Odbor Zveze javnih nameščenec pri Vis. komisarju

Včeraj jutraj je Visoki komisar v navzočnosti izvedence dr. Fiaccavento sprejel v vladni palači predsednika in odbor Zveze javnih nameščenec Ljubljanske pokrajine.

Izvedenec je na kratko pozdravil navzoče, kakor je predsednik Zveze dr. Hubad naslovil na Visokega komisarja toplej pozdrav v imenu Zvezinega članstva ter mu izrazil hvaležnost za proučevanje raznih vprašanj, ki zadevajo državne in druge javne uradnike v Pokrajini.

Nato je podal poročilo o delovanju Zveze od njene ustanovitve do danes. Poudaril je, da je bilo v novo Zvezo fuzioniranih kar 24 društev in da število članstva znaša danes 5176.

Dr. Hubad je nato prikazal naklonjenost fašistične vlade do državnih in drugih javnih uradnikov v Pokrajini. Opozoril je nato na upravni položaj ter na nekatera vprašanja, ki se nanašajo na pokrajino in na gospodarsko plat družin onih nameščenec, ki so policijsko prizadeti ter tolačil

trdno voljo po lojalnem sodelovanju, ki navduhuje vse Zvezine člane ter jih žene h hvaležnosti do Italije.

Potem je povzel besedo Eksc. Grazioli, ki je podal zaključni pregled gospodarskega položaja v Pokrajini od dne okupacije pa do danes, pokazal pomen ukrepov ter potrebo, da se ustvari pravično ravnanje med plačami ter med potrebami preživljanja ter pri tem proučil na najbolj vester način, kakaj se cene najnujnejših življenjskih potrebščin niso neupravičeno zvišale.

Nato je sporočil, da se vprašanje pokojnin že proučuje pri centralnih oblasteh.

Visoki komisar je nato izrazil, da je prepričan o volji za sodelovanje, ki navduhuje uradništvo ter opozoril, da bodo oblastni ukrepi v skladu z lojalnim zadržanjem slovenskega prebivalstva.

Nato je Visoki komisar dal predsedniku na razpolago 20.000 lir za pomoč najbolj potrebnim članom.

Delitev racioniranih živil v februarju

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino sporoča:

Meseca februarja 1943-XXI bodo dobili potrošniki sledeča racionirana živila:

1. Na navadno živilsko nakaznico (za vse potrošnike): dnevno 150 gr kruha ali 130 gr krušne moke ali 225 gr koruzne moke; za ves mesec pa: 1800 gr riža, 200 gr testenin, 500 gr sladkorja, 100 gr svinjskih maščob, 200 gr masla, 1 del olja, 100 gr mila, 200 gr fižola na odrezek A (samo na ljubljanske živilske nakaznice, izzeti so zalagarji), 600 gr soli na odrezek B.

2. Na dodatno živilsko nakaznico SD I (za ročne delavce): dnevno 150 gr kruha ali 130 gr krušne moke ali 225 gr koruzne moke.

3. Na dodatno živilsko nakaznico SD I+II (za težke delavce): skupno: dnevno 250 gr kruha ali 217 gr krušne moke ali 375 gr koruzne moke; za ves mesec pa 500 gr riža in 100 gr testenin.

4. Na dodatno živilsko nakaznico SD I+II+III (za najtežje delavce): skupno: dnevno 350 gr kruha

ali 300 gr krušne moke ali 525 gr koruzne moke; za ves mesec pa 500 gr riža in 100 gr testenin.

5. Na dodatno živilsko nakaznico GM A (za otroke do 3 let): 900 gr riža, 100 gr testenin, 500 gr sladkorja, 750 gr marmelade na odrezek >7C.

6. Na dodatno nakaznico GM B (za otroke od 3 do 9 let): 100 gr sladkorja, 1000 gr marmelade na odrezek >20C.

7. Na dodatno nakaznico GM E (za mladino od 9 do 18 let): 100 gr sladkorja, 1000 gr marmelade na odrezek >VIIc; dnevno 50 gr kruha ali 42 gr krušne moke ali 75 gr koruzne moke.

8. Na dodatno bolniško nakaznico za kruh: dnevno 100 gr kruha ali 83 gr krušne moke ali 150 gr koruzne moke.

Razdeljevanje marmelade

Prehranjevalni zavod obvešča potrošnike, naj dvignejo marmelado za mladino od 8 do 18 let pri svojih trgovcih v smislu dne 22. decembra objavljenih navodil.

Dodatne živilske nakaznice za delavce

Ljubljanski mestni preskrbovalni urad opozarja delodajalce v ljubljanski občini, da morajo prijaviti za mesec februar in nadalje do 5. vsakega meseca pri težkih in najtežjih delih zaposlene delavce preskrbovalnemu uradu tistega kraja, kjer delavci dobivajo navadno živilsko nakaznico. Samo o pravem času naznanjeni delavci bodo lahko dobili celo dodatno nakaznico, med tem ko bodo pozneje (do 20. v mesecu) prijavljeni delavci dobili samo odrezke dodatne nakaznice od dneva prijave dalje.

Obrazce za prijavo je založil Prevod ter jih delodajalci lahko dobe pri pristojnem preskrbovalnem uradu po 2 liri. Vse tri obrazce naj delodajalci izpolnijo natanko tako, kakor zahtevajo navodila na obrazcu, podpišejo pa naj ob vložitvi prijave samo obrazce, označena s I in II, a obrazce z III naj podpišejo šele tedaj, ko bodo dobljene nakaznice izročili delavcem. V obrazce III naj delodajalci zapišejo v za to določeno rubriko številke delavčevih navadnih živilskih nakaznic in številke dodatnih nakaznic. Te obrazce morajo delodajalci vrniti uradu takoj po razdelitvi nakaznic.

Delodajalce tudi opozarjamo, naj v prijavi navedejo natančno podatke, posebno natanko naj pa označijo stanovanje, da se s tem izognejo nepotrebnim reklamacijam in zamudi časa.

Razpored razdelitve dodatnih nakaznic za mesec februar bo o pravem času objavljen v časnikih.

Obenem obveščamo delodajalce, ki zaposlujejo delavce, katerih bivališče je v drugih občinah, da bodo dobili dodatne nakaznice tudi za te delavce pri ljubljanskem mestnem preskrbovalnem uradu, pač pa morajo prijavo za te delavce vložiti pri pristojni občini, torej pri oni, kjer delavci dobivajo svoje navadne živilske nakaznice.

Razglas o proračunu mestne občine ljubljanske za l. 1943

Z odločbo Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino, št. 233-Gab, z dne 18. januarja 1943-XXI, so bili obdani proračuni mestne občine ljubljanske za leto 1943-XXI-XXII, in sicer:

- a) proračun mest. administracije za 42.956.223 lirami izdatkov in prav toliko dohodkov;
- b) proračuni mestnih podjetij s 37.728.073 lirami izdatkov in prav toliko dohodkov;
- c) proračuni specialnih fondov in posebnih občinskih ustanov s 4.065.283 lirami izdatkov in prav toliko dohodkov.

Z isto odločbo je bil potrjen in odobren tudi naslednji Pravidnik o izvrševanju proračuna mestne občine ljubljanske za proračunsko leto 1943-XXI-XXII, s proračunskimi določbami v členih 1. do 20., s določbami glede občinskih davščin v členih 21. do 60. in s končnimi določbami v členih 61. in 62.

Sprememba železniškega voznega reda

V noči od 1. na 2. februarja bosta ukinjena vlak CO, ki odhaja iz Trieste ob 4 in prihaja v Ljubljano ob 7.25 in vlak OC, ki odhaja iz Ljubljane ob 20.40 ter prihaja v Trieste ob 0.05. Njuno službo prevzema vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 7.45 in 7.08, ki odhaja iz Trieste ob 19.40.

Iz hrvatskega gospodarstva

Novo delniško družbo na Hrvaškem, V Zagrebu je bila ustanovljena Splošna prometna družba za izvoz in uvoz z glavnico 2 milij. kun. — Nadalje je bila v Zagrebu ustanovljena Jadranska d. d. za izdelovanje tehničnih in medicinskih rib-jih olj z glavnico 1,4 milij. kun. Družbo je ustanovila Trgovska in industrijska banka, d. d. v Zagrebu.

Hrvatsko-bolgarska pogodba. Za dobo od 1. oktobra 1942 do 1. oktobra 1943 niso v novem hrvatsko-bolgarskem sporazumu zvišani kontingenti. Povečanje blagovne izmenjave bo šlo kompenzacijskim putem. Hrvatska bo dobavljala Bolgariji predvsem kemične proizvode, les in konje, dočim bo Bolgarija izvažala na Hrvatsko bombaž, svilo in hrana.

Rudarska proizvodnja na Hrvaškem je znašala v prvi polovici lanskega leta: rjavi premog 770.000 ton, lignit 390.000, železna ruda 56.000, manganova ruda 100, kromova ruda 26, boksit 86.000 ton, nadalje je znašala topilniška proizvodnja: surovo železo 24.000, svince 28.000, briketi iz rjavega premoga 850, sol 28.000 ton in zemeljski plin 720.000 kub. metrov.

tolmačijo delavcem, da naj se novi ukrepi ne tolačijo napačno kot znaki slabosti, ker bi prebivalstvo bilo potem še huje razočarano.

Potrebno je, da si prebivalstvo dobro zapomni, da bo odgovor na vsak zločin in na vsako dejanje proti zakonu še hušji in vedno hušji. Opozoril je na nedavni zločin komunističnih banditov proti nedolžni osebi in temu zločinu je nato sledila ustrelitev šestih komunistov. Zatrdil je kar najbolj jasno, da bodo vsaki novi zločin poplačali voditelji, ki so v rokah oblasti.

Samo tisti, ki so dobro obnašali s svojim mirnim delom doprinašajo k blagru pokrajine, lahko računajo na podporo oblasti, kdor pa dela zločin, bo drago poplačal škodo, ki jo dela skupnosti. Nato se je povrnil na predmet poročil. Visoki komisar je podal svetlo zvezo svoja navodila za delo v bodočnosti in potem, ko je naročil navzočim, da naj poneso njegov pozdrav in njegove čestitke vpisanim članom, se je spomnil — medtem ko so navzoči vstali — padlih delavcev, ki so postali žrtve komunističnega sovraštva.

Zbor se je zaključil s pozdravom Kralju in Duceju.

Novomeščani za restavracijo kapiteljske cerkve

Nabiralna akcija za restavracijo kapiteljske cerkve je dosegla lepe in nad vse zadovoljive uspehe. Sicer nabiranje še ni končano, vendar je kljub temu že sedaj nabranega okoli 15.000 lir denarja. To je krasen znak darežljivosti Novomeščanov, je pa tudi znamenje, da so Novomeščani pravilno razumeli prošnjo svojega župnika in prošta, ob enem pa tudi svetlo znamenje, da vedo visoko ceniti svoje kulturne spomenike in jim za njih popravilo res ni nobena žrtve prevelika. V tem oziru so današnji Novomeščani podobni svojim prednikom, ki so pred 500 leti gradili svojo cerkev. Darežljivost Novomeščanov je to pot res presenetljiva in bomo na tem mestu kasneje objavili imena in vsoto darovalcev. Mnogi razumni darovalci so potrebo po restavraciji cerkve že davno uvideli, in gospodom, ki po mestu pobirajo, o tem govorijo, tako, da se je čuditi, kako ljudje stvar razumevajo in so zanj zavzeti. Pri vsem tem je edinstven slučaj, ko je nekdo omenil, da tega pravila ni bilo treba, češ, da bi cerkev kljub temu še dolgo stala, kar izgubi in sploh v poštev ne pride. Saj vsak pameten človek ve, da je treba začeti hitro popravljati takrat, ko je škoda še manjša, sicer gre lahko vse po zlu. — Kot je že sedaj videti, bo ta nabiralna akcija rodila res lepe uspehe, in bo možno že kmalu spomladati pričeti z nadaljevanjem dela. Tako se bo še letos pričela graditi nujno potrebna škarp za cerkvi in vzdolž kanoniškega vrta. V kotanjo, ki bo pri tem nastala, bo zavržena vsa odvšnja zemlja, ki je sedaj nakopičena za cerkvi. Nadaljevala se bodo tudi dela v kripti: odstraniti to treba še ves odvšni

omet s sten in stropa, postaviti enega izmed osmerih stebrov z materialom, iz katerega so ostali stebri, to je iz velike dvakrat žgane opeke. Sedaj je namreč ta stebel postavljen s kamnom, kar je znak, da se je nekdo na nam nerazumljiv način podrl. V predprostoru kripe oz. v sedanji vhodni veži bodo odkrita do sedaj zazidana prava izhodna vrata in bo vsaj delno urejen lapidarij. Ometavanje sten in stropa bo tudi urejeno prej ali slej, seveda šele takrat, ko bo ves prostor res popolnoma presušen, nakar bo vsa kripa urejena tako, da bo zopet lahko izročena bogoslužju. Po vsem tem pa pride na vrsto notranjščina cerkve, v prvi vrsti seveda prezbiterij, ki že kar kriči po restavraciji. In ker poseduje naša častljiva cerkev izredno dragoceno in umetnino, to je sliko svetega Miklavža v glavnem oltarju, bo treba nekdo misliti na nov veliki oltar. Sedanja, novogotska, pa prav nič ne lepa, ne umetniška lesena stena, ki naj bi tvorila danes veliki oltar, ki pa je kaj slab, da ne rečemo naravnost zaničen okvir taki umetnini, kot je slika sv. Miklavža, bo morala prej ali slej iz cerkve izginiti. Sedanja oltar bo moral pač nadomestiti oltar, ki bo že po sebi umetnina, ki ne bo kot današnji zakrival vseh najlepših delov cerkvene gotske arhitekture, in ki bo obenem res odlični, dostojen in dragocen okvir dragoceni sliki, v katerem šele bo ta umetnina prišla do izraza in prave veljave. In ko bo urejena, potem še razsvetljava cerkve in zlasti še velikega oltarja posebej, bodo tudi laiki, ki se na umetnine ne razumejo, lahko videli to dragoceno in umetnino, ter jo поблиže spoznavali.

Nekaj lepih knjig

V »Slovenčev« knjižnici bodo v februarju izšle naslednje knjige, na katere naše bralce že sedaj opozarjamo:

Dne 1. februarja:

Jindřich Šimon Baar: Golobček.

Baar, rojen v Klenčih na Sumavi (1869—1925) je znamenit češki pripovednik. S svojimi številnimi romani in povesti je poleg Božene Němcove in Jiraska največji pesnik Chodov, svojevrstnih prevajalcev jugozahodne Češke a svojimi posebnimi običaji iz davne starine. Baarovo pisateljsko delo, s katerim se je že zelo zgodaj začel uveljavljati, razpade prav za prav na dva velika cikla: na povesti iz duhovniškega in na povesti iz kmečkega življenja. In v obeh je resnični mojster in umetnik ter spada med najbolj brane češke ljudske pisatelje. V svojih povestih iz kmečkega življenja je dal odlična dela, s katerimi se češka književnost upravičeno ponaša in ki bodo ostale kot najvernejša podoba njegovega rodnega kraja (Za kravico, Zadnja pravda, Jan Cimburka itd.). Prav tako, če ne še bolj, pa je znan tudi s svojimi duhovniškimi romani. Sam duhovnik in bogonaraden umetnik je z njimi prvi v češki književnosti dal resnično in pravilno sliko češkega podeželskega duhovništva. Sem spadajo Križev pot, Farovška kuharica, Pater Kodylek in drugi. Najmočnejši in najlepši pa je nedvomno roman Golobček (Holoubek), ki bo sedaj izšel v slovenskem prevodu. Z njim je hotel Baar podati celotno podobo duhovnika z vsemi trpkimi in srečnimi trenutki, ki mu jih daje njegovo življenje od povelji in delo za blagor ljudstva. Zgodba o Golobčku, pisana v krasnem in priprostem slogu, hkrati pa vseh človeško toplja in pretresljiva, bo gotovo našla velik in hvaležen krog bralcev. Obenem pa je to že četrti — in najboljši prevod Baara v slovenščino. (Dosele go bili izšli: Križev pot, Zadnja pravda in Farovška kuharica.)

Dne 10. februarja:

Nikolaj Gogolj: Ukrajinske povesti.

Nikolaja Gogolja (1809—1852) poleg Dostojevskega in Tolstojana največjega ruskega klasika, poznamo doslej po Mrtvih dušah in Taras Bulbi. Nekatere krajše stvari so izhajale tudi v listih. Skrite pa so nam ostale njegove krasne ukrajinske povesti, nekaj najlepšega, kar je ta veliki ruski umetnik napisal. In tudi nekaj prav posebnega. Gogolj, Ukrajinec, je tako rekoč dal z njimi dušo ukrajinskega človeka in ukrajinske zemlje. Da, tudi zemlje, ki jo iz davnine oživljajo gozdni duhovi, vile, čarovnice in vampirji. Vsa ta skrivnostna bitja žive tam po skrivnostnih in zakletih krajih, zmerom vidna in navzoča preprosto in globoko umetniku prebivalcu Ukrajine, tako tesno povezanemu s svojo zemljo in njenimi pravilnimi čari. Vse to je znal Gogolj opisati s svojim čarodejnim peresom; vse svoje zgodbe je vokaliral s prekrasnimi opisi bajnih ukrajinskih noči, tajinstvenega Dona, strahotnih prividov in s folklornimi posebnostmi »majke Ukrajine«. Ukrajinske povesti, v lepem prevodu Franca Terseglava, bodo gotovo najbolj čitane v letošnjem letniku Slovenčev knjižnice, hkrati pa važen prispevek naši prevodni književnosti.

Dne 20. februarja:

Antonio Fogazzaro: Pesnikova skrivnost.

Italijanska književnost 19. stoletja je dala Evropi dve bleščeči imeni: Manzoni in Fogazzaro. Če Fogazzaro (1842—1911) nima epične širine velikega Manzoni, ki je s svojim romanom Zaročenca ustvaril največje in najpomembnejše delo italijanske proze, je vendar napisal nekaj odličnih del, ki ga bodo za dolgo preživela in ki so prav tako v čast italijanski književnosti. Naj omenim Mali stari svet, Mali sodobni svet, Daniela Cortia in Malombra (ki izhaja v »Slovenec« pod naslovom Palača ob jezeru). Z njimi je dal barvito in polno sliko Gornje Italije proti koncu 19. stoletja, z vsemi borbami in trenji za osvoboditev in prepoved Italije. Neznana pa je bil pri nas po svojem, morda najlepšem, vsekakor pa najintimnejšem in najbolj umetniškemu romanu Pesnikova skrivnost (Il mistero della poeta), nekakšno svojo avtobiografijo. Ze naslov sam je prikupen. Pesniki imajo svoje

† Franjo Radovan



V tem tednu je v splošni bolnici po daljši zavrtni bolezni za vedno zapustil svojo družino in številne prijatelje in znance splošno znani ljubljanski dentist g. Franjo Radovan.

Pokojni se je rodil leta 1886. v Ljubljani, in sicer v Koldvorski ulici, tam kjer stoji sedaj hotel »Štrukelj«.

Celih 28 let je vzorno vodil svoj lastni zobni atelje, ter si s svojo pridnostjo, sposobnostjo in izredno vpludnostjo pridobil upravičen sloves in mnogo hvaležnih obiskovalcev. Bil je več let predsednik deželne zadruge koncesioniranih zoboteknikov in kot tak kljub obilnem delu v svojem ateljeju vedno bil svojim stanovalcem tovarišem na razpolago z naveti, pa tudi dejansko je pomagal, kjer je bilo potrebno. V zasebnem življenju pa je bil pokojni vzor dobrega katoliškega moža. Z njegovo zvestoto družico sta imela v zakonu več otrok, od katerih je najstarejša hčerka, Bogomira, zoboteknica, ki mu je že celo desetletje pridno pomagala v ateljeju.

Kakor je bilo lepo vseokoli njegovo življenje, tako je bila tudi njegova smrt, katero je Bogu vdanu pričakoval. Lahka mu bodi domača gruda; družini in sorodnikom pa naše iskreno sočialje!

Sobotni živilski trg

Ljubljana, 30. januarja.

Ob jasnem vremenu in zmernem mrazu je danes zavalovilo skromno tržno življenje pred Vodnikovim spomenikom. Stalni branjevcji so v eni vrsti v večjem številu, kakor druge dneve v tednu, ko je bilo manj prometa, ponujali in dobro prodajali endivijo, uvoženo iz Gorizije, dalje lepo in zdravo cvetoča, ki je mnogim Ljubljančanom postala priljubljena jed, ker jo lahko pripravimo na preprost, a tudi na kuhinjsko umetnejši način, za tem so ti branjevcji, kakor tudi oni ob drugih straneh, imeli na izbiro mnogo pomaranč.

Za vrsto teh branjevcjev so bile postavljene klopi v treh vrstah, na katerih so se zvrstile nekatere zelenjavne in druge prodajalke, ki so nekatero zelenjavo tudi danes skrbno zavijale v vreče in tople volnene cunjce. Nekoliko nižje na drugem zelenjadnem otoku so se ustavile razne prodajalke iz Trnovega in Krakovega z desetimi cizami, na katerih so imele vse kuhinjske potrebščine v večji izbiri. Pri neki prodajalki se je napravlila dolga vrsta žensk, ki so vse skušale dobiti kak kilogramček lepega in očistenega motovilca. Zena ga je imela skrbno zavitega. Vsega je hitro prodala. V dober kup je šla rumena koleraba, slabše pa zelena. Sladka repca je bila v večji količini naprodaj. Tudi pese je bilo mnogo. Redek je bil rdeči radič, ki ga nekateri zelo cislajo, ker je zelo priporočljiv za čiščenje krvi. Življenje na trgu je trajalo dobri dve uri, kajti gospodinje so hotele kupovati s svojimi mesečnimi prihranki le najpotrebnejše blago, ko jim je drugače že izčrpan redni kuhinjski proračun. Drugače tržna kronika ne zaznava nikakih novosti in zanimivosti. Bil je pač trg še med kupi snega.

Mučeniška smrt vzornega fanta



Skromen je bil njegov rojstni dom, kjer je 6. okt. 1911. leta zagledal luč sveta. A globoko krščanski duh je preveval Tonetovo mater, ki je kljub moževi prerani smrti res odlično vzgojila vso svojo družino. Tihi in osamljeni Potovrh tam na meji prostrane šmihel-ske fare je onemel, saj je izgubil svojega najboljšega — Zontovega Toneta. Najvplivnejši je bil, vedel je, zakaj se bori proti komu-

nizmu, zato je moral pasti. Ze davno je bil od partizanov oboje na smrt. Dvakrat se jim je pravočasno umaknil. V petek, 18. decembra 1942 ob 8 zvečer so zločinske postave obkolile hišo, iz katere je donel žalostni del svetega rožnega venca. Vsa družina je klečala in se v skupni molitvi za spreobrnjenje grešnega ljudstva zaupno zatekala k Bogu. Vstopil je partizanski komandant Paderšič s štirimi tovariši, ki so Toneta zvezali in vrgli na tla. Privlekel se je še do jokajoče matere, jo objel okrog vratu in zajokal kot otrok. Surovo so ga potiskali proti vratom, potem ko so ga odtrgali od nje. Še enkrat se jim je iztrgal ter prijel mater za roke. Tedaj so oba skupaj podrla na tla in ju surovo breali, kamor je padlo. Ko sta vstala, so Toneta vrgli na dvorišče, kjer je še zaklical: »Mama moja, pojdite z menoj, jaz ne morem iti od vas!« Stal je zastražen v blatu od 8 do 11 ure ponoči, brez uklička in bos. Medtem so drugi popolnoma izropali vso hišo. Odpe-ljali so ga v Gabrje, nato čez Gorjance v brigadni partizanski štab na zaslišanje, to se pravi — v smrt.

Dragi Tone! Za sedmošolskem Ivotom Lahom, Turkom, Mišjaki, Hrovatom, Skedljem in Cilko Šušteršičevu si šel še Ti! Padel si kot zrel žitni klas ob žetvi, kot bogohotna žrtev sredi odločilnega boja — res junak. Dobri Bog te je gotovo v tej takoj k sebi! Če amemo meriti velikost človekove ljubezni po žrtvi, potem je bila tvoja ljubezen popolna, esaj si padel kot žrtev zanj!

Vera Ti je bila kot voljska obleka, ki jo nosiš jasno pred očmi vsega sveta in je nikdar iz lagodnosti, koristolovstva ali iz strahu pred ljudmi ne menjaš. Bil si mož vere, ki si sprejemal, kar je bilo združljivo s Tvojo vero, odklanjal, kar se z njo ni skladalo.

Naj ljubi Bog potolaži Tvojo dobro mater! Mi pa, ki smo Te tako ljubili, svoj si bil z nami eno, naj Ti zvesto sledimo kot neustrašni, neuklonljivi katoliški borci, češ, da ti bomo v smrti, da izprosimo spreobrnjenje vsem številnim zapeljancem.

Odpeljan in brčkone umorjen je bil tudi Zonta Jernej, Tonetov stric, ker je poln poguma povsod nastopal proti partizanom.

Številne skrivnosti. Kakšno je imel pesnik Fogazzaro, ki ga je tako do dna pretresla in osvojila in ki nam jo je zaupal v junaku svojega svojevrstnega romana? Bila je ljubezen, idealna, globoka in boleča. Ljubezen človeka s pesniško in romantično dušo in prav take misli Yvesove, ki hrepeni po pravi osečujoči ljubezni dekleta, ki je zaradi svoje telesne hibe predana oločnosti in odpovedi.

Prelepi so opisi pokrajin, starega Nürnberga, slikanje duševnih razpoloženj teh dveh idealnih zaljubljenecv, njuna poroka o polnoči v stari kapeli in še isto noč smrt mlade neveste. Vse čar ljubezni in romantične diha iz te globoko človeške povesti. Romantike, ki ni nikjer osladna, marveč prelestna in tragično pretresljiva, ovita v čar ljubezni, ki se je za večno vtisnila v pesnikovo srce kot njegova najgloblja — skrivnost.

S tem evojim romanom se je Fogazzaro dvignil na zavidno umetniško višino. Pesnikova skrivnost bo ostala kot velika pesem o ljubezni, o čisti duhovni ljubezni, ki je visoko nad strastjo in vsa plemenita. To je slika tieste ljubezni, po kateri hrepene in bodo hrepene vsa čista zaljubljena srca.

Važno opozorilo služkinjam in gospodinjam

krivde gospodarja, pritiče hišnemu poslu odškodnina v znesku posebne polmesečne plače.

4. Bolezen. Vsaka služkinja mora biti zavarovana za bolezen, starost, smrt itd. Ob boleznih ima hišno-gospodinski posel pravico do plače dva tedna, če je bil zaposlen pri istem gospodarju vsaj 14 dni, ako pa je bil zaposlen nad 6 mesecev, mu pritiče za čas bolezni plača za štiri tedne. Hranarina, ki jo prejme od Zavoda za socialno zavarovanje, je izključno njegova last.

Če mu je med časom bolezni služba odpovedana, pa je bil zaposlen, kot je zgoraj navedeno, mu omenjene dajatve kljub temu pritičejo.

5. Odpravnina. Če je službeno razmerje trajalo 10 let neprekinjeno pri istem gospodarju, gre poslu odpravnina v znesku četrte letne plače (za tri mesece) v gotovini. Odpravnina narašča z vsakim nadaljnjim polnim službenim letom za 5% letne plače, dokler se ne izenači z letno plačo (po 25 letih).

Marsikateri hišno-gospodinski posel, ki je vsa boljša leta pustil drugim, je bil zaradi nevednosti ob izstopu iz službe ob to nagrado, ki se lahko prisilno izterja.

6. Odpoved. Po poteku 14 dni zaposlenja se more uporabiti z ene kakor druge strani 14 dnevni odpovedni rok za razvezo službenega razmerja. Po odpovedi ima hišno-gospodinski posel pravico iskati novo službo dvakrat ob delavnihh neprekinjeno po tri ure. Plača se mu za to ne sme odtrgati.

Ako je služba odpovedana brez tehtnih razlogov, ima posel pravico zahtevati plačo za 14 dni ter ekvivalent za hrano in stanovanje v znesku 113.40. To velja za primer, da mora takoj zapustiti svoje službeno mesto.

To so le glavna določila Poselskega reda, ki se največkrat kršijo v škodo hišno-gospodinskega posla. Vabimo vse prizadete delodajalce, da se teh določil v bodoče točno drže, da se s tem izognejo morebitnim neprijetnostim.

Vse delojemalce — hišno-gospodinske posle pa opozarjamo, naj ugotove, če so bili na podlagi navedenih predpisov kaj prikršani. Vse kršitve zgoraj navedenih predpisov naj hišno-gospodinski posli prijavijo trgovinskemu oddelku Pokrajinske delavske zveze, Ljubljana, Miklošičeva cesta 22-1, kjer bodo dobili vse potrebne informacije in zaščito.

Naročajte »Slovenca«!

„Fantič, le gori vstan!“

Bilo je nekdanj in nekje na bojnem polju. V spopadu so se bliskale sablje in so živigale svinčenke.

»Marija!« je vkrilnil krepak fant, se prijel za prsi in se zgrudil, medtem ko so njegovi tovariši prodirali.

Fant je obležal. Roko je tiščal še vedno na prsi in skozi prste je polzela rdeča kri. Oči so se mu meglile, a vendar je gledal in videl...

Bela cesta se vije ob šumeči rečici in pelje v tiho podgorsko vas. Tam ob strani v bregu je prijazna hiša. Večerno sonce se upira z zadnjimi žarki v okna, vrh tepke poje kos. Na vratih stoji mati in gleda po cesti. Ali čaka njega? Oči si briše. Jokala je. Po njem je jokala, ki ji je še edini ostal, in ga čaka, a ga še ni. Tako je gledala za njim, ko je odhajal... Z vriskom je odhajal, da ne bi pokazal, kako mu je tesno pri srcu...

Vrnila se je v hišo in se ustavila pred sliko Marijinega srca, ki ga prebada sedmero mečev. Tako je stala tudi takrat, ko je odhajal, in ga priporočala Mariji in ga pokrižala. Vidil jo in še sliši:

»O Marija, varuj ga in spremljaj ga! Ti veš, kako ti je prebodel najhujši meč srce, ko je umrl tvoj božji Sin na križu. Tebi priporočam svojega otroka, daj, da ne bi dočakala meča žalosti, kakršnega si ti...«

Ali se ji ni oglašila Marija?

»Zgodi se božja volja...«

Da, kakor diha je bila njena beseda, a vendar jo je različno slišal, ko da bi se mu kdo sklonil do ušes in mu šepnil sladko skrivnost...

Nič več ne vidi rojstne hiše in matere v njej pred Marijo s prebodenim srcem, nič več vasi in bele ceste, kakor da je megla zastrla vse. Ali se je vzela iznad rečice in travnikov ob njej, ki čakajo kose? O, kako bi kosa rezala, kako bi padali redoviti...

Megla, megla,

In noč.

Tako tiho postaja vse, tako čudno tiho, da bi moral slišati srce, kako bije. Pa je tudi srce tiho, kakor bi obstalo ob pričakovanju nečesa velikega, nepojmljivega...

Ali se je utrnula zvezda, ali vstaja sonce izza gore?

Z levico je šel preko oči in jih pomel.

Gleda, gleda.

Tuje polje se razprostira pred njim daleč, daleč. Prav do sonca. Sonce se bliža. O, saj ni sonce! Ali je mati, ki prihaja? Fant dvigne in širi roke, da bi jo sprejel.

»Mati!« hoče zaklicati, a se ne sliši...

Mati, oblečena v sonce, je prišla k njemu.

Široko je razprl oči in gleda in vidi, da ni mati, da je Marija s prebodenim srcem, ki jo je doma tolikokrat gledal na podobi in ga jo mati pred njo zadnjič pokrižala... Lica mu spreleti blažen smehljaj...

Ali se ni sklonila Marija k njemu, ali ga ne kliče?

»Fantič, le gori vstan, greva za Jezusam!...«

Tako milega, tako ljubeznivega glasu ni še nikdar slišal.

Kdo bi pomišljal, kdo bi se ustavljal?

Pognal se je sunkoma s tal, razprostrl roke, napravil korak in omahnil s sladkim smehljajem na ustnih...

Preden je zapahnila vrata, je mati postala na pragu. Prav takrat je videla, kako se jo svetlo utrnul zvezda.

»Bog se usmilil verne duše, ki se je zdaj ločila...« je vzdihnila in ko se je vrnila v hišo, je pokleknila pred Mater s prebodenim srcem.

Joža Lovrenčič.

PROGRAM

»NAŠE KNJIGE«

za leto 1943

Prvo polletje:

1. Exupéry: VETER, PESEK IN ZVEZDE
2. Jovkov: DOMACIJA NA MEJI
3. Cronin: CITADELA
4. Budak: MUSINKA

Naročnina je L 180.— (6 obrokov po L 30.—)

Drugo polletje:

5. Salminen: KATRINA
6. Timmermans: KMEČKI PSALM
7. Cloete: KOLESNA SE VRTIJO
8. Crivelli: ŽIVLJENJE RAFAELA SANTIJA

(Naročnino javimo kasneje)

ZALOŽBA »NAŠE KJIGE«

LJUDSKA KNJIGARNA

v Ljubljani — Pred škofijo 5

Iz gospodarstva

Fantastično zvišanje cen v Francoski Severni Afriki. Iz Madrida poročajo o fantastičnem dvigu cen v Francoski Severni Afriki po angleško-ameriški invaziji, kar potrjuje tudi severnoameriški tisk. Nekatera povišanja cen dosega do 500%, druga pa celo do 700%.

Švica hoče imeti trgovsko brodovje tudi v vojnih časih. Sedaj ima švicarsko pomorsko brodovje 10 ladij s skupno 58.000 tonami. Nameravajo pa tonažo trgovskega ladjevja zvišati na 150 tisoč ton, zlasti ker se zavedajo, da težave z ladijsko tonažo tudi ne bodo ponehale takoj po končani vojni. Zaradi tega v Švici sedaj proučujejo vprašanje, naj bi se gradile ladje za švicarski račun v inozemstvu, Švica sama pa bi dobavila stroje in druge potrebne aparate. Vsekakor je računati, da bo Švica tudi po vojni imela svoje trgovsko brodovje.

Revizija kartelov na Hrvaškem. Hrvatsko ministrstvo za narodno gospodarstvo je odredilo revizijo vseh kartelov na Hrvaškem, katerih je okoli 60 vpisanih, vendar je mnogo bilo že likvidiranih. Del kartelov bo razpuščen in bodo njih delokrog prevzele razne zadnje čase osnovane gospodarske zajednice. V smislu novih načel korporativnega reda bo izdana nova kartelna zakonodaja.

Cene na Madžarskem na debelo in drobno za življenjske stroške so se v teku lanskega leta zvišale od 174.56 na 192.22.

K današnjem obroku drž. nogometnega prvenstva

30 nedelj bodo igrali, danes je na vrsti 18. Nas, ki spremljamo usodo posameznih moštev le bolj od daleč, zanima zlasti borba za prvo mesto. Doslej so se odtrgala štiri moštva in nas pričela, da smemo iskati letošnjega prvaka samo med njimi. Lansko leto smo čitali na vrhu razpredelnice v tem času imena rimske, beneške in torinske enajstice. Letos so ostali na častnem mestu samo še Torinci, medtem ko sta Roma in Venezia zdrknili na 11. odnosno 15. mesto. In kdo je na vrhu? Oglejmo si vrstni red in spridevala posameznih moštev:

Livorno	17	10	4	3	29	21	24
Ambrosiana	17	10	3	4	32	16	23
Torino	17	10	2	5	37	15	22
Juventus	17	9	4	4	41	29	22
Genova	17	9	1	7	41	33	19
Atalanta	17	8	3	6	17	19	19
Bologna	17	8	2	7	32	16	18
Lazio	17	7	4	6	36	35	18
Fiorentina	17	8	2	7	31	35	18
Milano	17	5	7	5	21	21	17
Roma	16	5	4	7	16	25	14
Liguria	16	5	3	8	16	36	13
Tiestina	17	2	9	6	15	21	13
Bari	17	4	5	8	16	26	13
Venezia	17	2	5	10	13	29	9
Vicenza	17	2	4	11	14	30	8

Livorno torej vodi s 24 točkami. Danes bo igral Livorno z Ligurio in to pomeni po vsej verjetnosti napredek za naslednji dve točki. Skoraj ne more biti drugače, če igra prvi z razpredelnice z dvanajstim. Precej težja naloga čaka Ambrosiano, ki bo nastopila v Bergamu proti Atalanti. Računati pa moramo s tem, da je trenutno Ambrosiana v odlični formi. Prav sedaj, ko je vodilnemu Livornu že za petami, bo mobilizirala vse sile, da ne bo izgubila tako dragocene točke. Posebno zanimiva partija bo v Torinu: Juventus: Torino! Dvoje domačih moštev, dvoje enakih bo nastopilo pred očmi tisočih domačih prijateljev, navijačev in simpatizerjev! Če si ogledamo njuni spridevali, tedaj vidimo skoraj enako dobre rede in enako število točk: Torino 22, Juventus 22. To bo za torinske športnike vsekakor velik dogodek

in priznati moramo, da smo hudo radovedni, komu se bo obrnila sreča.

Spored današnjih srečanj je tale: Vicenza: Vicenza—Fiorentina, Milan: Milano—Roma, Benetke: Venezia—Genova, Torino: Torino—Juventus, Genova: Liguria—Livorno, Bergamo: Atalanta—Ambrosiana, Rim: Lazio—Bari, Bologna: Bologna—Triestina.

Hermežani iščejo prvaka

Danes nadaljevanje turnirja za pokrajinsko prvenstvo v namiznem tenisu.

V soboto popoldne so začeli pri Mikliču z velikim turnirjem namiznega tenisa, ki bo trajal danes ves dan s pričetkom ob 8. uri zjutraj. Do zaključka lista še nismo prejeli poročil o sobotnem delu turnirja — šlo je za tekmovalce moštev. Sodeč po pripravih bo danes v prijateljski dvorani Hermežanov zelo živahno. Zgodaj zjutraj bodo začeli z igrami, pri katerih ne odloča moč ali kaj podobnega, temveč hitrost, spretnost in dobri živci. V prvi skupini (A kategoriji) bodo hude borbe za vstop v finale, finale pa bo tem bolj zanimiv, ker se bodo spoprijeli najboljši igralci ljubljanske pokrajine.

Poskrbljeno je tudi za manj izurjene in neverificirane prijatelje namiznega tenisa, ki se bodo spogledali v posebnem razredu. Ob 10. uri bodo prišla na vrsto dekleta in bodo sukala lopar tem bolj za res, ker bo šlo za najvišji naslov. Hermes poziva vse one, ki so se udeleževale v namiznem tenisu doma, na kopaljških ali v zabavnih družbah, da poskusijo srečo na prireditvi, na kateri bodo najboljši podelili naslov prvakinje ljubljanske pokrajine. Da bo spored popoln, bodo nastopili tudi gospodje v dvoje in pa seveda tudi juniorji. Nič manj kakor šest tekmovalnih skupin se bo borilo tokrat za častna mesta in za lične spominske nagrade. Vstopnina k prireditvi znaša 2 liri.

Naročajte in širite
»Slovenec«!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20						21			22					23				
24			25				26				27					28		
29			30		31		32				33		34				35	
36	37			38	39						40		41	42	43			
44			45						46	47					48		49	
50				51					52				53			54		
55			56						57				58				59	

KRIZANKA št. 72

Vodoravno: 1. veseloliga (tujka), 9. razum, 14. vrba, 17. gaz, sled, 20. Wielandov ep, 21. vrsta papir, 22. majhen zid, 23. psovka, ničvrednež, 24. severna žival, 25. otroška beseda za očeta, 26. tovarna zaves, 27. piš, veter, 28. strmina, breg, 29. prevara, 31. hišna, postrežnica, 34. vrsta cvetlice, 36. vrsta davčnine, 38. cerkvena posoda, 40. žensko ime, 42. velikan (tujka), 44. turški naslov, 45. prebivalec Sirije, 47. dokaz nenavzočnosti (tujka), 48. gora v Švici, 50. obvodna žival, 51. mesto v Nemčiji, 52. upanje, 53. japonski denar, 54. no-tranjska voda, 55. žensko ime, 56. mitničar, carnik (tujka), 57. državica v Aziji, 58. pripadnik izumrlega naroda, 59. mesto v Vojvodini.

Navpično: 1. reka v Srbiji, 2. svod, slop, 3. velika sekira, 4. razdobje (tujka), 5. pribitek, doplačilo (tujka), 6. špansko žensko ime, 7. žensko ime, 8. kraj na Francoskem, 9. bogomil, verska ločina, 10. otočje v Atlantskem oceanu, 11. deset tisoč, 12. žensko ime, 13. pokrajina v Grčiji, 14. prvi letalec, 15. strmina, breg, 16. Kreitenova igra iz rimskega življenja, 17. vrsta mesa, 18. žensko ime, 19. živinska krma, 20. vrt, drevored, 32. ru-

ski plemič, 33. trden kmet, posestnik, 35. pritr-dilnica, 37. zagon (tujka), 39. prebivalec Irske, 41. svetopisemska oseba, 43. trdnjava v Španiji, 46. vladar, 49. edimburški urar, izumitelj stereotipije (1690—1749).

Rešitev križanke št. 71

Vodoravno: 1. Mlinar Bogataj; 14. prstan; 20. Ledina; 21. Lvov; 22. Rialto; 23. ulj; 24. elegija; 25. Claes; 26. Medvode; 28. Kisel; 30. aga; 31. trula; 33. bajram; 34. olje; 35. Rilo; 37. sad; 40. Berane; 41. oee; 43. jarina; 45. ded; 46. René; 48. Nitran; 50. Enej; 51. Uda; 52. Mavri; 53. Muljava; 56. deca; 57. Pate; 58. Magnus; 59. Oskar.

Navpično: 1. Mlekodaj; 2. Lelji; 3. ide; 4. Nigerija; 5. anilin; 6. raja; 7. blagodat; 8. ovca; 9. golj; 10. Avar; 11. Treuberg; 12. ais; 13. jamar; 14. plebanus; 15. ri; 16. sovjet; 17. Tuoro; 18. Al-da; 19. Njemen; 27. Danilo; 29. eerec; 32. Lenin; 36. Lada; 37. seme; 38. Adam; 39. drva; 42. Sava; 44. Ane; 47. emu; 49. rak; 51. up; 54. J(enko) S(imon); 55. ar.

POVEST PILOTA ŠTEFANA

39.



Kanal je bil ozek. Ko sem tipal ob steni, sem začutil, da ima ob steni nekaj hodnik, širok malo manj, kot moja iztegnjena roka. Čuj... Šum... voda pada v globočino. Strah mi je poglaval novo moč v telo. S silnim naporom sem zlezal na hodnik ter počasi stopal proti vodopadu.

40.



Prav na koncu hodnika je voda padala v globočino. No, če bi me potegnili s seboj... Kar slabo mi je postajalo. — Glej kaj je pa tam? Zopet nov grad. Koliko presenečenj in vendar sem še vedno v tako bednem položaju. Še tam bom poskusil, morda bom imel tam več sreče.

Zahvala

Za vse izraze sočutja v boleznih in ob prerani smrti naše preljubljene hčerke, sestre, gospodične

Anice Leskovšek

se vsem najiskrenejše zahvaljujemo, posebno č. duhovščini in č. sestram, zlasti č. sestri Hipoliti za njeno materinsko skrb in nego ob mučnem boleznih naše Anice. Priročna zahvala vsem dobrotnikom, ki so nam v teh težkih dneh nudili kakršno koli pomoč, ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Bog bodi vsem plačnik!

Sveta maša za dušnico bo darovana v župni cerkvi sv. Franciška, v ponedeljek, 1. februarja 1943, ob pol 7 zjutraj.

Ljubljana, 29. jan. 1943.

Zalujoči ostali



Po dolgotrajnem trpljenju nas je za vedno zapustil v 67. letu starosti, previden s sv. zakramenti, naš ljubljani mož, oče, brat, gosp.

BABNIK JANEZ

posessnik v Bizoviku št. 8

Na zadnji poti ga bomo spremili v nedeljo, dne 31. januarja 1943, ob treh popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Bizoviku, dne 30. januarja 1943.

Zalujoča žena CECILIJA roj. Škrjanc; sinovi: IVAN, FRANC, ANTON — ter ostalo sorodstvo

Zahvala

Vsem, ki ste sočustvovali z nami in spremili na zadnji poti našega dragega

Antona Martinjaka

najprisrčnejša zahvala!

Kozarje pri Ljubljani, dne 30. januarja 1943.

RODBINA MARTINJAK



Umrli je nama v 88. letu starosti najin skrbni in dobri oče, gospod

Anton Planinšek

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 1. febr., ob pol treh popoldne z Zal, kapela sv. Nikolaja, k Sv. Križu.

Sveta maša za dušnico bo darovana v četrtek, dne 4. februarja 1943, ob 7 zjutraj v Trnovem.

Ljubljana, Zagreb, dne 30. januarja 1943.

ANTON, sin; Marija ZORC, hči.

Umrli nam je naša ljubljena mama, stara mama, sestra, teta, svakinja in tašca, gospa

BERLOT Marija

roj. Baudaš

dne 29. januarja, previdna s tolažili sv. vere, po kratki bolezni, v 78. letu starosti. — Pokopali jo bomo v nedeljo, dne 31. januarja 1943, ob štirih popoldne z Zal, kapelica sv. Andreja, na pokopališču k Sv. Križu. — Sveta maša za dušnico bo darovana v ponedeljek, 1. februarja, ob pol 8 zjutraj v cerkvi sv. Petra.

Ljubljana - Avče, dne 29. januarja 1943.

Globoko žalujoči otroci in sorodstvo.

TOMAŽ POKLUKAR:



Potem se je spomnil večera v furmanskem sobi.

Kaj se godi s teboj, Matevž? Ah, nič, le dobre volje sem. Pa tisto z Marjetjo? Saj me je ona prva objela. In ti si ji vrnil. Ah, srce je včasih brez pameti; greje se tam, kjer ni prostora za dva. Ne bi smel tega storiti; ona je zaročena, ti pa si pravil Majdi, da se boš čez zimo dogovoril z očetom in da boš pripravil domačijo za novo ognjišče.

Nič se ni zgodilo, česar Majda ne bi smela zvedeti. Nič hudega ni bilo. Če ni bilo hudega s teboj... ti ne veš, če ne čuti Marjeta drugače! Prav zaradi tebe bo morda sprejela zarochenja bolj hladno kot bi ga, če ji ne bi pokazal, da ti je všeč.

Nekdo je potrkal.

»Napreje se je oglašil Matevž in pogledal nevoljno proti vratom.

V sobi je pokukala plavalasa Marjeta, ki je prišla z Janezom.

»Matevž, nocoj se ne boste poslovili

je, kakor da bi jih hotel ustrahovati. Posebno rad je imel Matička.

Začel je spet plesati, toda sedaj z vsemi po vrsti. Marjeta bi morda rajši videla, da bi bil več z njo, zadovoljila pa se je tudi s tem, da je bil dobre volje. To pa je res bil. Z Matičkom je pil bratovščino in potem sta treščila kozarce ob tla, da so se razleteli na desetero koscev. Kdo ne bi bil vesel, če ti ponudi Matiček, ugleden mešan s pristno kmečko dušo, da mu lahko rečeš »ti«?

Plesal je spet z Marjeto in čutil njeno gibkost, njen lahek korak. Vino je delovalo, vsa soba se je vrtela v veselju in pesmi. Hišni pek se je sprehal po sobi in vlekli harmoniko zdaj glasno, kakor da bi hotel nasilno polniti ušesa, zdaj tiho kakor da bi snežilo. Soba je bila polna veselja in dobre volje. Marjeta se je domislila besedila k melodiji, ki jo je čaral pek iz svoje harmonike. Spet mu je pela in ga gledala v oči.

»Vrag je tebi, punčka draga,« ji je šepnil Matevž. »V tebi sta dva,« mu je vrnilo dekle.

Sele pri mizi se je zavedel, da jo je tikal. Naročil je še pijačo, plesal pa ni več. Praznil je kozarce in se delal strahovito žejnega.

Ali mu je pijača tako teknila? Kako bi mu teknila, ko je vendar pil le

za redke slovesnosti! Nocoj pa je bil Matevž žejen, žejen vsega in marsičesa.

Ura je bila pozna in soba se je začela prazniti.

»Matevž, pojdite še vi spat, trudni ste,« mu je rekla Marjeta. Ta je vstal, jo prijel pod roko in vodil do sove.

»Duša draga, pozno je, za Matevža pa še ne prepozno. Lahko noč vam voštim, obema pa lepše vreme jutri.«

Za tem je odšel naravnost v sneg in se sprehal po srenu okrog doma. Ko se je shladil, se je vrnil v furmansko sobo, ki je smrdela po tobaku in vinu.

Ce bi pogledale to noč bele zvezde skozi okno, bi bile najprej žalostne. Videle bi Matevža, kako ga opaja Marjetina pesem, ob pozni, zelo pozni uri pa bi ga zalotile pri mizi, kjer sedi sam in pije whisky. Če pa bi mu pogledale v dušo, bi prešla žalost s srebrnih obrazkov. Ne, Matevž ni bil žejen vina; nekaj je gorelo v njem in to je gasil s pijačo. Ob drugi priložnosti bi si pripel smuč na noge in tekkel, tekkel tako dolgo in tako hitro, da bi se vrnil tako krotek, da se zavriskal ne bi mogel. Nocoj pa je bila megla, gosta megla in bele zvezdice na nebu so videle samo sivo morje, ki je ležalo nad starimi gozdovi okrog Mrzlega studenca.

Ko je prišla Nada pospravljat steklenice in čaše, ji je Matevž pomagal, potem pa je šel spat.

Vreme se ni kaj prida spremenilo. Le sren je imel zjutraj močnejšo skorjo in tudi živo srebro je zdrknilo za par stopinj nižje.

»Lipanca draga, še te bom videl v soncu, še boš moja, predno grem.« Ne, v tej megli tudi danes ni hotel v dolino. Sobota je minila brez posebnih sprememb. Popoldne je poučeval pluzno kristjanijo, popoldne so priredili izlet na Rudno polje. Celo uro so se zadržali v gozdarjevi koči, kjer so pili čaj s mlekom. Ko so se o mraku vrnili, so začeli s tarokom.

Skakalne tekme pod Ponco.

Voznik, ki je pripeljal živila iz doline, je prinesel, kakor vsak dan, tudi pošto. Med časopisi in pismi je bila br-zojavka za Matevža.

»Pridi pod Ponco — radio reportaža — nujno.«

Povabilo je fanta vrglo na noge. Bral je v listih, da pripravljajo v dolini pod Ponco veliko prireditev. Napovedani so bili posebni vlaki, ki bodo pripeljali množico k skakalnim tekam. Spet bo med ljudmi, spet bo sedel na vlaku, skoje pa bo gledal čisto od blizu, naj-lepšega mesta.

A. Fogazzaro

97

Palača ob jezeru

»Se torej hočete spremeniti iz Prozerpine v Sfingo, markiza?«

»Da, v Sfingo, ki bo kmalu postala kamnita, morda celo hladnejša od kamna. Prej pa bo govorila in povedala vse. Torej...«

Postala je vedno bolj blede. V tem trenutku je strepetala in ni mogla več govoriti. Vezza in zdravnik sta vstala. Marina je pograbila nož in ga z vso besnostjo zasidala v mizo.

»Pomirite se,« ji je dejal zdravnik, »prišel za ledeno mrzlo roko in se sklonil k njej. Marina se je premagala. Odrinila je zdravnikovo roko in vstala.

»Zraka potrebujem,« je izjavila. Planila je mimo zdravnika in stekla k ograji, ki je bila obrnjena proti jezeru.

Zdravnik je skočil za njo, da bi jo pograbil. Marina pa se je že okrenila proti njemu in pogledala Vezzo z žarečimi očmi.

»Kaj se vam zdi,« je dejala in se skušala pri tem pokazati popolnoma mirno. »Ali more človeška duša živeti večkrat na svetu?«

Ker pa je Vezza v zadregi molčal, mu je zaklicala:

»Odgovorite!«

»Nikakor ne!« je odvrnil Vezza.

»Ni res. Lahko živi!«

Zavladala je grobna tišina. Vrtnar, kuhar in Fani, ki jih je sluga obvestil o vsem, so prihiteli po stopnicah, da bi prisluškovali. Vetr je ponehal, jezero je le tiho šumelo.

V tej tišini se je zopet oglasila Marina.

»Pred šestdesetimi leti je oče umrlega grofa zaprl tu notri svojo prvo ženo kakor steklega psa. Počasi jo je umoril. Ta ženska se je vrnila iz groba, da se mašuje nad prokletim zarodom, ki je vladal tu do nocojšnje noči.«

Njene oči so bile uprte v vrata na desni strani lože, ki so bila odprta.

»Nikar, markiza,« ji je s pomirjujočim glasom dejal zdravnik. »Nikar ne govorite tega.«

Pri teh besedah jo je trdno prijel za roko. »Tam so ljudje,« je vzkliknila Marina. »Pridite vsi sem!«

Fani in ostali so zbeželi, a so se takoj zopet tiho vrnili, da bi prisluškovali.

Silla se je približal vratom salona. Ni mogel sicer videti Marine, a slišal jo je dobro, ko je nadajevala:

»Naprej! Njega še ni sem, ker že pozna to povest. Vendar pa ne ve še vsega. Poznati mora tudi konec. Vrnila sem se iz groba in to je moja zmagoslavna gostinja!«

Hipoma ji je glas odpovedal. Objela je stebber, poleg katerega je stala in naslonila nanj čelo in divje zastokala, tako da se je zasmilila v srce vsakemu, ki jo je slišal.

»Nikar, markiza,« ji je nežno dejal zdravnik. »Vse je resnica, kar ste povedali, a nikar ne govorite o tem, ker vam škoduje.«

Dvignila je glavo, popravila lase in zopet uprla pogled v vrata salona. Vrtnarjeva žena se je prikazala na vratih. Marina ji je z roko dala znak, naj se umakne in dejala zdravniku bolj s kretinjo kakor z glasom:

»Da, pojdemo od tod, pojdemo v salon.«

»Ali ne bi bilo boljše, če bi šli v svojo sobo, markiza?«

»Ne, ne. Hočem iti v salon. Pustite me!«

Zadnje besede je izgovorila tako odločno in ponosno, da jo je zdravnik nemudoma ubogal in šel za njo. Zdelo se mu je v tem trenutku najvažnejše to, da jo oddalji od ograje.

Marina je krenila počasaj proti salonu in ves čas držala desnico v žepu. Vezza in služabnik sta jo gledala vsa prepadena. Zdravnik, ki je šel za njo, je za trenutek obstal, da naroči nekaj vrtnarjevi ženi. Marina je medtem dospela do vrat.

Fani, kuhar in vrtnar so se umaknili vstran, da bi jih ne videla. V salonu je bilo mračno.

Silla je stal na pragu. Zagledal je Marino, ki mu je prihajala nasproti in je za hip bil v zadregi, kaj naj stori. Ni vedel, ali naj ji gre nasproti, ali naj stopi na stran ali pa naj se umakne v salon. Marina se mu je naglo približala, mu dejala »Srečno pot« in dvignila desnico. Počel je strel in Silla se je zgrudil na tla. Fani je zavpila in zbežala, zdravnik je planil v salon, zaklical možem, naj primejo markizo, sam pa se je sklonil nad mladeniča. Vezza, sluga in vrtnarjeva žena so tudi planili v sobo, da bi videli, kaj se je zgodilo. Vrtnar in kuhar sta vpila in vzpodbujala drug drugega, da bi zadržala Marino, ki se je medtem okrenila in šla s kadečim se samokresom v roki, mimo osuplih ljudi, ki se je nihče ni upal dotakniti. Odhitela je preko lože, izginila skozi nasprotna vrata in jih zaklenila za seboj. Vse to se je zgodilo v dobri minuti.

Vrtnar in sluga sta se končno zavedla, planila proti vratom in jih s silo odprla. Hodnik je bil prazen. Obstala sta v negotovosti, ker sta pričakovala, da bo od nekod počel strel.

»Naprej, bojazljivci!« je zaklical zdravnik in

planil proti njima. Sredi hodnika je obstal in prisluhnul. Vse je bilo tiho.

»Ostanita tu!« je dejal možema in stekel v grofovo sobo.

Bila je prazna. Sveče so mirno gorele. Vsi trije so stekli v Marinine sobe.

Tudi tu je ni bilo.

Zdravnik se je pograbil za lase in vzkliknil »Prokleti bojazljivci!«

»V knjižnico!« je dejal vrtnar.

Stekli so navzdol po stopnicah. Zdravnik je tekel prvi. Ko je došel do hodnika, je zaslišal od zgoraj kričanje. Razložil je Vezsov glas:

»Coln! Coln!«

Stekel je v ložo in pogledal preko ograje.

Marina je bila sama v loži iz pristana. Na prednjem sedelu je ležal samokres.

»K čolnu!« je zaklical zdravnik.

Vezza je zaklical za njim:

»Pojdite po skrivnih stopnicah!«

Vsi trije so stekli po skrivnih stopnicah. Zdravnik se je spotaaknil in zdrsel navzdol. Ko je priletel do konca, se je dvignil, medtem ko je vrtnar glasno zaklel.

»Velikega čolna ni več,« je dejal. »Pred kolonom je poslala Rika s čolnom v vas.«

»Morda se je že vrnil,« je dejal zdravnik in odprl vrata, ki so vodila v pristan.

Čolna ni bilo nikjer. Verige obeh čolnov so visele ob zidu.

Obstal je kakor vkovan. Vedel je, da ni v bližini nobenega drugega čolna.

»Vrtnar!« je dejal. »Pojdite v vas! Dobite tam čoln in ljudi!«

Vrtnar je izginil skozi vrtna vrata.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L 1,—, pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Istejo:

Učiteljska abiturientka

brez sredstev, išče kakršne koli primerne zaposlitve, najraje kot vzgojiteljica ali inštruktorica proti skromni nagradi. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 668. b

Gospodična

trgov. izobražena, stara 17 let, išče primerne zaposlitve. - Gre tudi praktičnat. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 671. a

Službe

Dobe:

Prodajalka

za galanterije, steklo in porcelan, se sprejme. - Prednost ima s prakso železnice. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 605. b

Dimnikarski pomočnik

vesten, priden in pošten, dobi takoj službo; Udovič, Krakovska ulica 9. (b)

Služkinjo

k trem osebam, veščo kuhe, iščem s 1. februarjem. (b)

Postrežnico

iščem za dopoldanske ure - naslov v upravi »Slovenca« pod št. 622. (b)

Vrtnarstva

in gospodarskih del vajen možki se sprejme za trajno delo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 632. (b)

Služkinjo

spretno ter veščo kuhe, sprejemem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 672. b

Gospodinjstvo pomočnico

veščo praktičnega dela in meščanske kuhe sprejemem. - Naslov v upravi »Slov.« pod »Ustrezljiva« št. 669. b

Sobe

Oddaje:

Opremljeno sobo

oddam dvema gospodoma. Zorman, Marmontova 41. (c)

Istejo:

Sobo

najrajši blizu ljubljanske bolnišnice, iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Inteligent« št. 614. (c)

Enosobno stanovanje

išče solidna gospodična, točna plačila. Ponudbe z navedbo pogojev upravi »Slovenca« pod »Sava« št. 625. (c)

Dijak z dežele

obiskujoč trg. akademijo išče sobico, event. gre k dijaku kot sestanovalec. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sobica« št. 628. (s)

Kupimo

Smrekovo čreslo

lepo, zdravo in suho ter ježice - kupuje vsako količino USNJARNA J. LAVRIČ, St. Vid pri Stični - Ljubljana.

Pisalni stroj, gramofon

in plošče, dobro ohranjene ali pa v neuporabnem stanju, kupuje - plača najvišje dnevne cene: »EVEREST«, Prešernova ulica 14. k

Za mačje kože

plačamo dobro ceno, kupujemo tudi kože domačih zajcev, samo velike, zimске, ROT, krznarstvo, Mestni trg 5. (k)

Volnene kroj. odpadke

in volnene trikotaje kupujem. Cankarjevo nabrežje 3, Ribja ulica 8. (k)

Šivalne stroje

gospodinjstvo, rabljene - kupujem. - Ponudbe na: Bleiweisova cesta 34. (k)

»Perzianer«

krzno ali cel plašč, črn, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 558. (k)

Peso in korenje

kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Prasčja krma« št. 575. (k)

Več tisoč kg sena

ali detelje, kupim. Ponudbe: gostinja Vodnik, Podutik 25, Ljubljana 7, ali »Jeklo«, A. Vodnik, Ljubljana, Stari trg 11. (k)

Šivalne in pisalne stroje

kupimo, plačamo dobro. Trgovina »Oglede«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). (k)

Otroške vozičke

kupimo. Plačamo dobro. Trgovina »Oglede«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). (k)

Stalno kupujemo

vseh vrst snažno pohištvo in druge uporabne predmete. - Trgovina »Oglede«, Mestni trg 3 - vhod skozi vežo. (k)

Močan ročni voziček

stirakolesni, kupim. Plevnik Ignacij, Tomačevo 9. (k)

Stružnico

novo ali malo rabljeno takoj kupim. - Ponudbe na naslov: Lazar Ferdo, Karlovška c. 4. k

Električni hladilnik

dobre znamke, za 60-90 litrov, kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Frigidaire 664«. k

Steklenice

buteljke, Cinzano, Chianti, radenske, sampanjske in od konjaka kupuje »Medarna« - Ljubljana, Zidovska ulica 6. k

Tričetrtinsko vijolino

kupim. Ponudbe s ceno na oglasni odd. »Slov.« pod »Vijolina 655«. k

Elektromotor

7½ k. s. zamenjamo za močnejšega. Event. kupim motor 10 do 12 k. s. napetost 220 do 250 volt. Strojna zadruga v Dravljah, Ljubljana VII. k

Objave

Krompir za krmo

dobite pri Sever & Komp. Ariela Rea št. 5. Dobre ga vsi tisti, ki imajo prasiče in drobnico po ceni 1,50 lir za kg: Nakaznice izdaja »Preveda«, Gospodarska ulica št. 12. oddelček za meso. Kdor še ni nakaznice dvignil, naj gre takoj ponjo. (l)

Gostilna pri »Fajmostru«

Sv. Petra nasip 5, priložna dobra vina in jedila. M. Anžič. (l)

Knjige

Knjige!

Vse vrste antikvarnih knjig, revij in časopisov, kakor tudi separatnih odditov kupuje Knjižarna Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6. Tel. 44-24. (k)

Hinko Sevar

knjižarna nasproti šentjakobske šole, prodaja celoten »Kres«, Dunajski in Ljubljanski zvon ter Dom in svet. - Kupuje vse vrste slovenskih knjig. k

Knjige:

Strekljevo pesmarico, Kres, poezije Prešerna, Vodnika, Medveda, Koseškega, Ilustrirani Slovenci - kupim. Ponudbe pod »Izvirne 657« upravi »Slovenca«. k

Uvajenci

Brivskega vajenca

sprejemem takoj. Rudolf Gradščak, Poljanska cesta 77. (v)

Fotografskega vajenca

sposobnega za vsako delo, iščem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 623. (v)

Vajenca

za krojaško obrt sprejemem takoj. Rems Ivan, Vogelnova ul. 5, Ljubljana. (v)

Dekle

poštena, stara 17 let - išče mesto vajenke, najraje v modni trgovini. - Naslov v upravi št. 651. (v)

Kurcio

Prodaja vijolino

mojstrsko, s strok, eksperiment. Brezobvezno vsakemu na ogled v trgovini »Umetnost«, Kolodvorska ulica 30. l

Prodaja vijolino

mojstrsko, s strok, eksperiment. Brezobvezno vsakemu na ogled v trgovini »Umetnost«, Kolodvorska ulica 30. l

Prodamo

DRVA

PREMOG

GLEDALIŠKA

14

Prodaj:

dobro kompletno spalnico in koncert-citre ter damsko kitaro in drsalke št. 39. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 560. (l)

Vrtnarji!

razkužite tople grede, zemljo in semena. Razkužilo in vsa navodila pri: Ing. Prezeli, Wolfova 3. (l)

Prodaj:

blago za 2 obleki, sivorno; lepo zapeljivo; 2 zapeljivi uri, minilek za turško kavo. - Jernejeva ulica 29, Šiška. (l)

»Ilustrirani Slovenci«

letnike 1926 do 1932, dva v platno vezana, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 606. (l)

Prodaj:

gramofon in plošče iz italijanske opere; plašč, črn pliš. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 621. (l)

Zimsko suknjo

temnosivo, dobro ohranjeno, prodam, za srednjo postavbo. Blažir, Moste, Cigaletova 26. (l)

Gramoznica

blizu Šmartinske ceste, tostran bloka, ugodno na prodaj. Ponudbe je oddati v upravi »Slovenca« pod: »Gramoznica 662«. l

Tresor vrata

železna, popolnoma nova, težka ca. 300 kg, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 660. l

Gojzerje

moške, dobro ohranjene, št. 41, zamenjam za št. 42-43. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 659. l

Vitrino z zrcali

prodam ali zamenjam za knjižno omaro, odn. slednjo kupim. Naslov pove upr. »Slov.« št. 656. l

Več vrst stružnico

Shaping strojev, rezkalnih strojev, vrtnalnih strojev, skobelnik, 2000 mm, itd. dobavlja kratkoročno po jako ugodnih cenah Ilersič, Rimska c. 13. l

Gg. mizarji, pozor!

veržni rezkar (Kettenfräse) in tračni brusilni stroj (Bandschleifmaschine) kratkoročno dobavljive z elektromotorji. - Ilersič, Rimska c. 13. l

Prodaj vijolino

mojstrsko, s strok, eksperiment. Brezobvezno vsakemu na ogled v trgovini »Umetnost«, Kolodvorska ulica 30. l

Stroje za vsako industrijo

iz tovarn, dobavlja kratkoročno po nizkih cenah Ilersič, Rimska c. 13. l

Brzi polnojarjenik

750 mm, najmodernejši, iz najboljšega materiala - takoj dobavljiv iz tovarne, se ugodno prodaja. - Ilersič, Rimska c. 13. l

Posestva

Parcele

v bližini cestne železnice od 23.000 do 100.000 lir prodaja PRISTAVEC Fr. realiteta pisarna, Ljubljana, Cesta Ariela Rea št. 3 (poleg Stupice). (p)

Travniki ca 8-10.000 m²

na Ljubljanskem barju, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 603. (p)

Trgovsko hišo

trinadstropno, novejšo, vokalno, prodam v strogem centru. Zajec Andrej, realiteta pisarna, Tavčarjeva ulica št. 10. (p